

VIENYBĖ

Eina nuo 1886 metų

74 M. 4 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. SAUSIO (JANUARY) 22 D.

TEL. APPLGATE 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Prekyba Sovietų Sąjungoje, kaip žinoma, yra valstybės reikalas, todėl ir kilusieji ginčai dėl to yra dideli, kaip pati valstybė.

Pavyzdžiui, Izviestijos, sovietų valdžios organas, praneša, kad Pacifiko pakraščių žuvies prekybos sluoksniuose kilęs banginio didumo ginčas dėl... silkės. Ginčas, kaip matuoti silkę ją parduodant - nuo galo nosies iki galo uodegos, ar galvos ir uodegos neįskaityti. Sovietų prekybos autoritetai sako, kad silkę perkama nuo galvos iki uodegos, bet už uodegą nemokama...

Zodžiu, ginčas dėl silkės uodegos. Nors Izviestijos šio ginčo atveju yra neutralios, bet nesistebėtume, jeigu kilus klausimui, kodėl Pacifiko vandenyne tiek daug druskos, tame laikraštyje pasirodytų ir toks atsakymas:

- Todėl, kad ten labai daug silkų ir jos visos yra sūrios...

*

Kas daryti, kad žmonės nesiveistų taip smarkiai?

Tai klausimas, kuris teisynų žargone vadinamas gimdymo kontrolės klausimu, bet kuris, pasirodo, nesiduoda taip lengvai išsprendžiamas.

Ypač Azijoje. Ir tai jau seniai, nuo pat tautų kilnojimosi laikų pradžios. Ne paslaptis, pavyzdžiui, kad tokioje Kinijoje netrukus bus vienas bilijonas gyventojų...

Mes dabar suprantame, kodėl Chrusčiovas taip rūpinasi tais Sibiro plėšiniiais. Mao yra gudrus, bet Nikita irgi ne kvailas. Jis žino, kad jau netoli tas laikas, kada Kinijos skruzdėlynas pasikels naujos erdvės ir žemės ieškoti.

Bet, kalbant apie gimdymo kontrolę, susidaro ir savotiškas paradoksas. Už žmogaus nužudymą baudžiama mirtimi, bet čia pat jau galvojama, kaip nužudyti žmogų, jam negimus...

Nenuostabu, kad ir Vincentas Brizgys, iškėlęs savo vyskupišką lazdą, graudena negesinti aukurų.

*

Adolfo Hitlerio šešėlis vėl švais-tosi Vokietijoje.

Ir ne vien Vokietijoje. Antisemitizmo frankenšteinas, palikdamas derva dvokiančius pėdsakus, slankioja ir čia - šiaurės ir pietų Amerikoje.

Ne vien žydu, bet ir kitų konfesijų maldos namai žymimi tuo saulės ir ugnies ženklų, kuris, deja, Hitlerio budelių laikais buvo paverstas mirties simboliu.

Nenuostabu, kad Berlyno jaunimas - dešimtyk tūkstančių vaikinių ir merginų, netekęs kantrybės, išėjo į gatves su protesto šūkiu: NAZIS RAUS.

Bet reikia pasveikinti ir Berlyno žydų bendruomenės vadus, atmetusius komunistų pagalbos pasiūlymą. Vienas jų pareiškė:

"Mes kovojome su komunistais be nacių pagalbos ir dabar kovosime su naciais be komunistų pagalbos."

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

TARPTAUTINIAI UŽKULISIAI

Naujos Chrusčiovo išdaigos

UŽSIENIO IR VIDAUS POLITIKOS SUMETIMAI PRIVERTĖ KREMLIAUS BOSĄ RIZIKUOTI IŠSAUKTI KARININKŲ NEPASITENKINIMĄ.

Pereitą ketvirtadienį sovietų aukščiausioji taryba triukšmingai pritarė savo boso Nikitos Chrusčiovo pasiūlymui sumažinti 1,200,000 vyrų sovietų ginkluotąsias jėgas. Jose turėtų likti kiek per 2.5 milijonų vyrų t. y. maždaug tiek, kiek po ginklu laiko ir JAV. Tas pasiūlymas, lygiai kaip garsiosios MVD - visąsąjunginės vidaus reikalų ministeris tikras ar tariamas decentralizavimas, atseit, didesnės valdžios suteikimas atskirų sovietinių respublikų valdžiom, be abejo, turi visų pirma propagandinės reikšmės. Šia vasarą Nikita pasitiks prezidentą Eisenhowerį žymiai pataisęs savo charakterį: jis padarė žingsnį nusiginklavimo link ir vėl kiek atleido savo vidaus režimo varžtus. Giliau pasvarščius tuos naujus Nikitos triukšus, nesunku suprasti ir tikrąją jų priežastį.

Kaip VIENYBĖJE jau buvo pastebėta, sovietų oficialus karo mokslas iki dabar teigė, jog yra tikra nesąmonė krašto saugumą patikėti tik vienam ginklui. Atominiai ginklai nesumažinę pėstininkų divizijos reikšmės, jas tik reikia kitaip pertvarkyti. Pagal tą pažiūrą, sovietai paskutiniaisiais metais sudarė net 130 naujų divizijų branduolių: kadrus, kuriuos karo atveju būtų lengva vietoje papildyti iki pilno sąstato. Už tat galima suprasti sovietų aukštųjų karių sumišimą per Naujų Metų sutikimą Kremliuje kai Nikita devintą kartą pakėlė savo degtinės stikliuką už... nusiginklavimą ir, žiūrėdamas į

savo krašto apsaugos ministerį, ordinais kaip kalėdų eglutė apsikraučiusi, maršalą Rodioną Malinovskį, pareiškė maždaug tą patį, ką paskui oficialiai pakartoto aukščiausios tarybos posėdyje. Būtent, kad sovietai ateityje savo saugumą patikėsia tik raketiniams ginklams! Savime aišku, kad tai buvo perkūno iš giedro dangaus smūgis aukštųjų karių sluoksniams, kurie skubiai turi pakeisti savo galvosenos liniją ir pradėti dairytis sau vietų civiliniame gyvenimo sektoriuje. Bet Nikita turėjo rizikuoti išsaukti karininkų nepasitenkimą, nes padarius nors ir labai nežymius plyšius geležinėje uždangoje, jis turi daugiau negu Stalinas ar kiti jo pirmatakiniai rūpintis ir plačių gyventojų gerovės pakėlimu. Milžiniškos kariuomenės išlaikymas sovietų ūkiui vis daugiau ir daugiau darosi nepakeliama našta. Jis sumaišo visus gerbūvic pakėlimo planus. Pagaliau ir kariuomenės masės praktiška reikšmė karo atsitikimu yra labai abejotina. Dėl to Amerika jau tuojau po antrojo pasaulinio karo savo kariuomenės skaičių pradėjo mažinti, tuo tarpu sovietai savo armijas demobilizavo labai lėtai. Tai, žinoma, davė jiems ir tam tikro pranašumo pokariniame laikotarpyje, - leido išsitiprinti visoje Rytų ir Vidurio Europoje, tačiau dabar tie laikai jau praėjo. Juo daugiau sovietai turi kareivių, juo daugiau Vakarų europiečiai ieško Amerikos draugystės, kareivių

Vaiždas iš pereitą šeštadienį New Yorke įvykusio Klaipėdos sukilėlių vado ir Lietuvos Generalinio Konsulo Jono Budrio 70 m. amžiaus sukakties minėjimo. Garbės tribūnoje stovi: Komiteto pirmininkas pulk. J. Šlepetys, LLK pirmininkas V. Sidzikauskas, Jonas Budrys ir Regina Budrienė. (Plačiau 5 psl.)

skaičiaus sumažinimas atitolina galimos okupacijos pavojus ir tuo pačiu tą draugystę atšaldo. Tai dar vienas užsienio politikos motyvas, kalbas už kareivių skaičiaus sumažinimą. Belieka tik tikėtis, kad syki pradėjus vadovautis sveiku protu, jis kada nors Kremliaus valdovams padiktuos ir mintį, kad pats sovietinis režimas yra absurdiškas ir niekam nereikalingas. Iki to, žinoma, dar daug vandens nubėgs Nemunu ir kitomis upėmis.

● Kipro salos nepriklausomybės paskelbimas atidėtas vienam mėnesiui, kovo 19, kadangi dar neišsiaiškinta dėl Britų suverenumo teisių dviejose karinėse bazėse.

● Sovietų Sąjunga finansuos ir antrą dalį Aswan tvenkinio darbų Nilo upėje, kaip pranešama iš Kairo. Pirmiesiems tvenkinio darbams Maskva yra davusi 100,000,000 dolerių.

● Popiežius Jonas XXIII privačioje audiencijoje priėmė tarptautinės žydų organizacijos B'nai B'rith delegaciją ir ta proga griežtai pasmerkė antisemitizmo pasireiškimus.

● Mali Federacija, kurią sudaro dvi autonominės respublikos Vakarų Afrikoje, Senegalija ir Sudanas, atsiuntė į Paryžių delegaciją tartis dėl nepriklausomybės bei atskyrimo nuo Prancūzijos.

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdyba savo paskutiniame posėdyje suteikė apylinkės pirmininkui J. Ažuolaičiui teisę, esant reikalui vietos liuanistinei mokyklai duoti pašalpos iki 100 dolerių be atskiro valdybos nutarimo, kuris turės būti padarytas jei pašalpos reikės daugiau. Šiuo būdu valdyba pašalina bet kokias kliūtis, greitai mokyklos paramai.

50 M. MINEJIMAS

Los Angeles ateitininkai vasario 7 d. ruošia išskilmingą ateitininkijos 50 metų sukakties minėjimą, kuria proga šventėje dalyvauti kviečia Ateitininkų Federacijos vadą prof. S. Sužiedėlį.

Prie ateitininkų kvietimo, savo paskutiniame posėdyje praeitą trečiadienį, prisijungė ir vietinė ALTA, kviesdama S. Sužiedėlių vyriausiuoju kalbėtoju vasario 16 šventei, kurią ALTA čia rengia vasario 14 d. 1 val. Sv. Kazimiero parapijos salėje. Vietinė ALTA vadovybė, sugalvojo šitaip: S. Sužiedėlių pasiūlymą kviečia ateitininkai, jie jam sumoka ir kelionės išlaidas. Ta pačia proga, už ateitininkų pinigų, Sužiedėlis tepakalba ir ALTos ruošiamoje šventėje. Matote, visai neblogi biznierių turime čia jau ir ALTOj...

L. Briedžio nuotrauka

Moderniškųjų laikų Lietuviškas knygnešys - Vacius Prižgintas (baltais marškiniais), kalbasi su Sv. Kazimiero parapijos klebono padėjėju kun. dr. A. Bučmiu, parapijos kieme, kur V. Prižgintas kiekvieną sekmadienį parengia Lietuviškų knygų ir laikraščių stalą ir ten pardavinėja. Taip pat jis turi ir lietuviškų rankdarbių bei gintaro dirbinių. Visas "knygynas", kaip pats V. Prižgintas sako "telpa auto bagažė."

LEONA, LITVINĄ, PALYDINT | KAPUS ...

L. Briedžio nuotrauka

ANICETA IR PETRAS LITVINAI, kurių vienintelis sūnus Leonas, vos 24 metų amžiaus, neseniai mirė, čia matome Litvinus šeimant iš Sv. Kazimiero bažnyčios laidojant sūnų, jų dešinėje - K. Liaudanskas, kapuose taręs žodį ramovėnų vardu.

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: VIRginia 3-3544

IŠVYKSTA | EUROPA

Dr. Grigas Valančius, Los Angeles mieste turi siuntinių persiuntimo agentūrą (pavadintą "Anapus"), šiomis dienomis išvyksta Europon, į Vokietiją. Čia, Amerikoje, susitaręs su visa eile prekybininkų - Vokietijoje būdamas tarpininkaus importo - eksperto reikaluose, kurių tvarkymui numatęs ten atidaryti ir savo kontorą. Mano Vokietijoje išbūti apie vienerius metus laiko, o jei biznis eis gerai - tai ir ilgiau.

KURIASI NAUJI BIZNIERIAI

Ilgus metus mažai teisingai dirbiantis lietuviams, paskutiniu metu smarkiai "susigrėbė", kai vis daugiau ir daugiau čia pradėjo atsikelti iš kitų Amerikos miestų, ten gyvenusių lietuvių. Netaip seniai čia išsikūrė Petras Domkus ir Liudas Reivydas šiomis dienomis atidarė jau net trečią radijo ir televizijos aparatų bei kt. krautuve. Kitas, argi atrodo "gerą uoselę" turis biznyje, tai Petras Pranskietis, neseniai atsikėlęs, berods iš Chicago, nupirko gėrimų krautuve (Liquor Store), kuri taip pat verčiasi puikiai. Iš seniau čia gyvenančiųjų - Br. Dūda perėjo į delikatesų prekybą, o A. Latvenas perėmė jau kiek didesni biznį - automobilių plovimo įmonę. Ne be to, girdėti, kad visa eilė kitų lietuvių dairosi po "rinką" - ieškodami pirkti kas kavinės, kas degtinės krautuves, kas skalbyklos ir t.t. Nepaprastai augantiame Los Angeles mieste, atrodo, kad dar vis tebėra daug galimybių ir biznio srityje. Reikia pradėti tik kiek pinigų, o svarbiausia - drąsos.

ONA RAČKIENĖ FLORIDOJE

Vienybietė Ona Račkienė, išnuomavusi čia savo rezidenciją. Šiuo metu atostogauja Floridoje, Miami Beach. Apistojuši ten pas p. Navickienę, rašo, kad linksmi leidžia laiką, ir ... net dalyvauja vietiniame lietuvių choro.

LIETUVIŲ NAMAI

Lietuvių Namams, kurių įgijimui iniciatyvos ėmėsi Lietuvių Bendruomenė, pasižadėjimais ir pinigais davusiųjų susirinkimas šaukdamas vasario 8 d. Susirinkime, be kitų pagrindinių reikalų, bus renkama pastovi valdyba, kuri ir rūpinsis Lietuvių Namų įgijimu. Norinčių pinigais paremti Bendruomenės organizuojamų Lietuvių Namų įgijimą pasižadėjimai į Bendruomenės Apylinkės valdybą vis dar tebeplaukia.

2,470,000 GYVENTOJŲ

Los Angeles - trečias miestas Amerikoje, gyventojų skaičiaus didumu. Šiomis dienomis čia paskelbta statistika rodo, kad Los Angeles dabar turi 2,470,000 gyventojų (be priemiesčių). Praėjusiais metais gyventojų skaičius padidėjo 73,000. Su priemiesčiais Los Angeles rajone gyvena virš 5,000,000 gyventojų. vb

PATARIMAS ALGIRDUI GUSTAIČIUI

Rašytojas Alg. Gustaitis vėl pasinėręs darbuose ir rūpesčiuose apie lietuviškus filmus. Rašo naują scenarijų lietuviško kartūno tūšai. Rūpinasi lėšų telkimu, išleisti į pasaulį jau paruoštus filmus ir pradėti naujus. Lėšos, o jų reikia daug, ir yra pati didžioji kliūtis lietuviškam filmui prasimušti kelią į ekraną. Dingtelėjo mintis, tik dabar berašant, kodėl Alg. Gustaičiui nepasiūlyti į šitą naują gimstantį lietuviško filmo biznį įtraukti tokiame biznyje jau dirbusius ir turinčius didelio patyrimo lietuvius. Frank Valuskis, čia pat "už kampo"

Hartfordo lietuviai

Vieno Hartfordo korespondento duodamos spaudai vietos žinios, primena seną, toje pačioje gatvėje gyvenusių trijų siuvėjų nutikimą. Vienas iš jų prie savo siuvyklos pridėjo iškaubą, kad esą "geriausias siuvėjas visame mieste." Antrasis, tai pamatęs, pasipuošė su "geriausias visoje žemėje." Tačiau abu pažaliavo, pamatę trečiojo parašytą: "geriausias siuvėjas šioje gatvėje."

Korespondentas, mėgstas pastovų "stilių," minėdamas asmenis, pristato, kad "ižymus, garsi, žinomas" tos srities, organizacijos ir t.t. darbuotojas. Toks rašančiojo uolumas, tuos, kurie ne dėl tų "ižymių" žinučių dirba, pastato lyg į savo pačių paruoštas kliūtis. Duoda galimybę "pagarsėti," kas skaitantiems, ypač kitur, išaukia šypsnį, nes nematyti žinutėje idėtojo darbo, tos kolonijos išvyko tikrosios priežasties, ar išvyki sukėlusios minties.

Hartforde, prieš kurį laiką mirusio inž. V. Minuko, šalia jo sporto ir visuomeninės veiklos, N. Lietuvoje ir tremtyje, - prisimintina jo paruoštas auto mašinų vadovėlis, pav. "Automobilis," išleista 1946 m. Wurzburge, rotatorium spausdinta, didelio formato, 110 psl., su 212 paveikslų. Tiražas (iš atminties FB) apie 500 egz.

Minėtas vadovėlis, buvo pagrindinis įvadas (į tuo laiku "būsimo ambasadorių" tarp paleistų epideminį gangą - turėti amatą) tarpe bandytų dešimties amatų ir

jaučiamo bado, stovyklose atsidariusiems soferių kursams.

Dešimtmetį veikęs, pradžioje oktetas, vėliau vyrų choras, paskutiniojo rudenio sezonui jau nesusirinko. Įvairioms vietos sąlygoms verčiant, choras nebuvo išimtinai judrus. Išpildydavo programas tautinių švenčių minėjimų ar kitomis progomis - vietoje ir rečiau apylinkės lietuvių kolonijose. Taip pat duodavo savo metinį koncertą, visuomet gausy svečiais, kartais solisto ar net mišraus choro sąstata.

Vyrų choras buvo visuomenės mėgtas, vietos organizacijų palaikomas ir šlandien, nors daugeliui padėtis dar nežinoma, dažnai stovi kalbos centre.

Esamos padėties priešastys aiškinamos įvairiai: didesniam vienietui sudaryti, neturėjimu balsų, atskirų choro dalyvių nepasitenkinimu, nuovargiu, kuris dar paspaudžiamas nuomone, jog po dešimtmečio užtenka... ir kitais migdančiais patarimais.

Egzistencija, kaip ji būtų interpretuojama, talkoma visiems. Buvusio choro dirigentas, neužmeta studijų, užsiėmęs, ne visuomet profesinio pobūdžio darbas, nes tie darbai reikalingi egzistencijai.

Tokie ir panašūs reiškiniai, daug kur Amerikos lietuvių choruose jaučiami. Nežinia, kada Hartfordas galėtų suburti tokius skačius kaip Chicago ar Clevelando chorai, ar turėti tokius tos rūšies vadovus kaip anų? Viena tačiau suprantama, Hartfordui reikia savo galimybės ribose turėti dainuojantį vienetą. Dar kartą bandant tą kelią, kuriuo be Tėvynės lietuvis žengia jau kelios dešimtys metų, nepasiant nei retų giedrųjų dienų, nei tebesančio špeigol

Seniau, per eilę metų, Hartfordas turėjo lietuvišką radijo pusvalandį. Nesigilinant smulkiau, pusvalandis duodavo žymią dalį žinių apie lietuvišką judėjimą. Susilikdavus šiam, prieš trejetą metų, dešimtis asmenų sudėjo apie penketą šimtinį, turėdami tą sumą - jėškojo ir rado stoti, ir pradėjo darbą. Įdomu, kad dauguma tų pradininkų būrelio, būdami entuziastais lietuviškam žodžiui, prireikus sudaryti valdybą - atsisakė ar teisingai nesugebėjimu. Garbė jiems už kuklumą! Nebuvo sunkumų su pirmininku. Jis tuojau išryškėjo ir pasiskyrė tris žmones. Nors tie keturi dažnai turėjo tiek pat nuomonų, nors kantriai paisant įvairiausių programos turinčių "pagerinti" patarimų, būdavo ir tragiskų situacijų, - pusės valandos, už metų ir valandos, programa veikė ir šlandieną tinkamoje aukštumoje veikla, buvusio ir dabartinio valandos vedėjų vedama. Jų nuopelnui reikia pripažinti, kad jie mažai paisė kriopščiojo pirmininko, o šis, per tris metus apsipratęs, atsipalaidavo drįstančių suabejoti jo autoritetu asmenų, pareikšdamas, kad jei ne jo norai bus viršų, tai jis, pirmininkas, išmokėsias, arba ir uždarysias visą biznį. Be to, programos vedėjai "išakę" kai ką neprileisti prie radiofono.

Tačiau tai nenustelbė pačios valandos, nei turinčių nei lietuviška dvasia. Tai rodo, kad Hartfordo ir apylinkių lietuviams gali turėti lietuvišką valandą. FELIKSAS BOČIŪNAS

JOE & JOHN FRIENDLY SERVICE
JONAS KARPUS
JUOZAS KASLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Telefonas: APplegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES
A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampas

vb

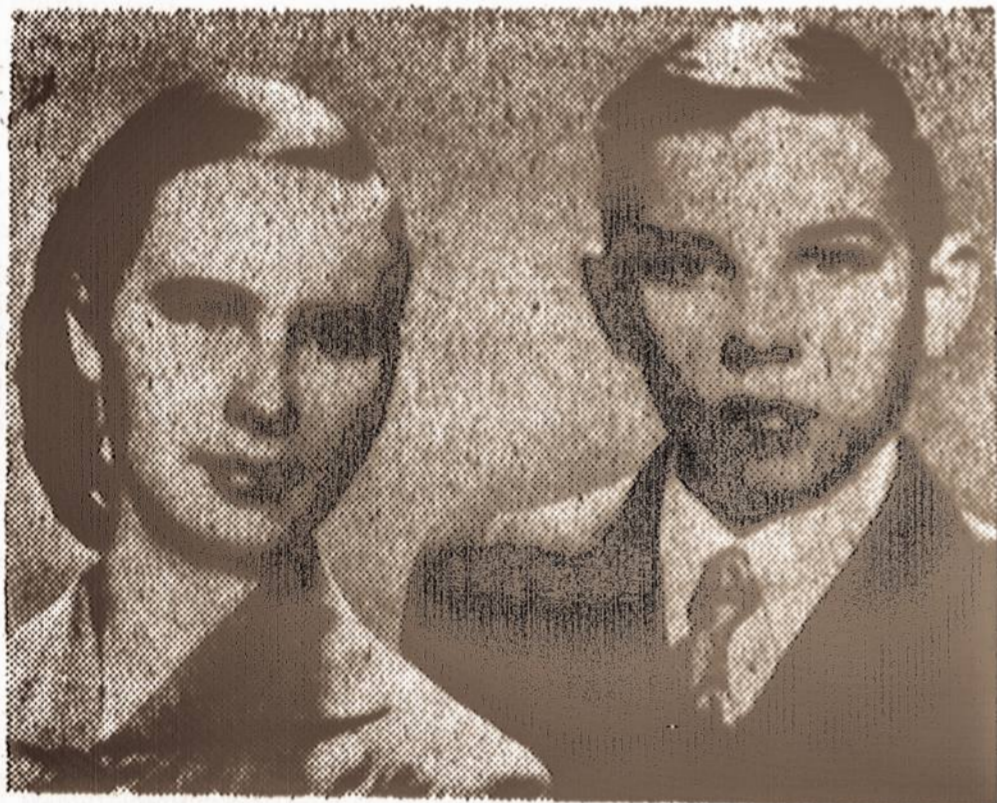
VIENYBĖ, 1960 m. sausio 22 d.

ALTAS ŽADA SUKRUSTI

Šiais metais sueina 20 metų nuo sovietų pirmosios Lietuvos okupacijos. Šią sukaktį su džiaugsmu ruošiasi paminėti patys sovietai, tą pačią sukaktį visai kitu tikslu nori išnaudoti ir ALTA (Amerikos Lietuvių Taryba). Pereitą penktadienį įvykusiame ALTOS valdybos posėdyje paaikškėjo, jog ALTOS vykd. komitetas daro Washingtono žygių, kad Vasario 16 visoje Amerikoje būtų šiais metais paskelbta kaip lietuvių diena ir ta pačia ptoza prezidentas Eisenhoweris priimtų ALTOS delegacija. Su ypatingu budrumu norima sekti visus pasiruošimus viršūnių konferencijai... Visiems šitiems reikalams norima žymiai aktyviau kaip iki šiol teikti reikalingas lėšas.

Tame pačiame posėdyje vienas valdybos narių perskaitė M. Krupavičiaus linkėjimus tautiečiams Kalėdų proga, paskelbtus ALTOS pirmininko L. Šimučio redaguojamame DRAUGE. Ten prelatas ragina tautiečius burtis apie bendruomenę ir Vliką, ne žodžiu neprisimindamas ALTĄ, kurio dėka VLIKAS iki šiol šiaip taip kvėpavo. Pasirodė, kad tas atsisaukimas buvo ALTOS valdžios daugumos iki šiol nepastebėtas. Toks jau visų mūsų veikėjų atsisaukimų ir pareiškimų likimas. Tik jei VIENYBĖ juose randa kokius "sparnuotus" žodžius, tada prasideda aiškėjimai, kad pasakyta viena, o galvota kita...

LEONŲ VAIKAI

Leonų vaikai Regina ir Tomas

Leonų vaikai jau pajudėjo. Šios savaitės pradžioje jie išvažiavo į Maskvą, kur turėtų gauti jau JAV vizą, sovietai pasus ir išvažiavimo vizas išdavė jau gruodžio 18 d. Washingtono biurokratinis aparatas greitumu niekad nepasižymėjo, todėl ir ši kartą turėjo praėti dar visas mėnuo, kol tėvo nepaprastos energijos dėka, buvo nugalėti visi reikalingi formalumai...

DAINA AR MASE

Chicago stoties 34 milijonų dolerių vertės parodų centras, kurio vienoje saly galima būtų praveisti 2-ją JAV ir Kanados lietuvių dainų šventę. Deja, ji talpina tik 5,000 klausytojų, tuo tarpu pirmoji šventė sutraukė 10,000. Dėl to šventės komitete dvejotama dėl vietos pasirinkimo. Tarpt. amfiteatre, kur buvo pirmoji šventė, akustika yra tokia bloga, kad i-

galima žiūrėti tik kaip į masinį lietuvių susirinkimą, o ne muzikinį parengimą. Naujoje salėje galima būtų parodyti visą mūsų dainų grožį ir chorų pasirengimą mažesniai klausytojų skaičiui. Amfiteatro salininkai teigia, kad tautinis momentas esą svarbiausias, naujosios salės salininkai atsikerta, kad taip žiūrėti dainų šventę reikėtų rengti visai atvirame lauke; suvažiuotų dar daugiau žmonių, dainų šventę esą reikia rengti iš kito požiūrio, būtent kad ji patarnautų dainos kultūros pakėlimui, o tam reikalinga gera salė, kurioje neprazūti visos muzikinės plonybės. Iš viso po pirmosios dainų šventės esanti padaryta klaida, kad chorai nesukūrė savo organizacijos, kuri rūpintųsi tuo reikalu. Tada galvota, kad atskirą organizaciją atstos bendruomenė, bet dabar nusivilta. Bendruomenės vadeivos tiek turi intereso dainų šventėms, kiek iš jų gauna progos pasigirti apie savo veiklą...

Pereitam sekmadienį įvykusiame dainų šventės komiteto posėdyje galutinai išieties iš šios dilemos dar nerasta. "Bendruomenininkai" T. Blinstrubas ir A. Gintneris pasisakė už naują salę, tos pačios pažiūros buvo ir vargonininkai J. Kreivėnas bei A. Giedraitis, viso 4 komiteto nariai. 5 nariai, jų tarpe chorų atstovai kaip V. Radžius ir R. Monkienė bei dr. Kisielius pasisakė už amfiteatrą, būdami pažiūros, kad dainų šventėje nu-

Paulius Leonas su žmona

Kitose rolėse Bičkienė pasikeis su D. Stankaityte, dalyvaujančia s. m. Vienybės koncerte, Stempuzienė su A. Kalvaityte, J. Vaznelis su V. Lorentu, K. Bertulienė su N. Linkevičiūte. Bendra meno yadovybė yra A. Kučiniū rankose, chor-

BENDRUOMENĖ PAVĖLAVO

Prisiminus bendruomenę... Konsulas dr. P. Daužvardis "oficialiai" paprašė bendruomenės nepraleisti progos įrengti Lietuvos skyrių Chicagos pramonės parodoje. Bendruomenės veikėjai žada tuo reikalu sušaukti tarporganizacinį susirinkimą, privačiai prinesdami konsului, kad jis per vėlavai į ją kreipėsi, nors tikągiškams lietuvių prekybos rūmams atsiskaitus tokį skyrių organizuoti buvo jau seniai aišku, kad bendruomenė pasitaiko

NORIMA GRIEBTIS VISŲ REIKALINGŲ ŽYGIŲ SOVIETŲ OKUPACIJOS 20 METŲ SUKAKČIAI PABRĖŽTI. LEONŲ VAIKAI JAU PAJUDĖJO. DILEMA PRIEŠ II DAINŲ ŠVENTĖS KOMITETĄ. LIETUVIŲ DALYVAVIMAS PARODOJE. PRADĖTOS TRUBADŪRO REPETICIJOS. ŠIAUDINUKU POPULIARUMAS.

puiki proga parodyti savo vadų sumanumą ir organizacinius sugebėjimus; per tą laiką galima buvo apgalvoti ką ir kaip reikėtų padaryti. Dabar būtų galima jau išeiti į viešumą su paruoštais planais. Vietoje to dabar tik norima pradėti diskutuoti kaip galvoti ir, prisiminus dail. A. Valeikos interview tuo reikalu Vienybėje, norima, aukštu stilium kalbant, "kontaktuoti" tą patį dailininką...

Iš kompetentingos pusės VIENYBĖI buvo paaikškinta, kad bendruomenė "oficialiai" galėjo būti pakviesta po to, kai senasis prekybos rūmų suorganizuotas komitetas galutinai atsisakė nuo minties suruošti lietuvių skyrių naujoje parodoje. Praktiškai bendruomenė seniai žinojo, kad jai atiteks toji pareiga, nes jos apygardos pirmininkas J. Jesaitis buvo senojo komiteto sekretorius.

TRUBADŪRO SASTATAS

Chicago lietuvių operos administratorius vyrų choro pirmininkas V. Radžius jau pasirašė sutartis su visais G. Verdi Trubaduro operos pastatymui reikalingais solistais. Kaip ir ankstyvesniuose pastatymuose, taip ir ši kartą stengiasi kiekvienoje rolėje leisti pasirodyti dviem solistams. Deja, net tenorui Š. Barui, nei baritonui A. Braziui nėra pakaitalų. Jiems teks dainuoti visus tris spektaklius.

S. BARAS ... neturi pakaitalų.

meisteriai A. Stephens, A. Gečas ir A. Linas, režisūra K. Oželio, dekoracijos V. Virkau. Spektakliai įvyks kovo 19, 20 ir 27 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Bilietai jau pradėti pardavinėti. Norintieji būtina operą pamatyti, turėtų pasimokyti iš praeities ir bilietus tuojau užsisakyti.

ARCHYVAS JĖZUITAMS

Chicago Tribune pasirodė straipsnis apie lietuviškus šiaudinukus, sukėlė tokio susidomėjimo, kad jų dirbėja Rožė Maziliauskienė galėtų atidaryti jų dirbtuvę, jei būtų linkusi iš to padaryti biznį... Lietuviški šiaudinukai papuoš ir greitai išeisiančio populiarus geografinis vadovėlio Wide Wide World viršelį.

ŠIAUDININKAI

Vienas iš seniausių mūsų chorų vedėjų prof. Žilevičius, pasitraukdamas iš vargoninko vietos Elizabete ir persikraustydamas pas dukrą, savo didelį lietuvių muziką liečiantį archyvą paliko Chicagos jėzuitams...

BANGA TELEVISION

VYT ZELNIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA 4 1/4% DIVIDENDO

UŽ APDRAUSTUS SHARE ACCOUNTS ŠĖRŲ SASKAITOS INVESTIMENTUS

Uželkite šiandien arba telefonuokite tuojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimtį už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SASKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks didelis ar mažas pataisymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

PAMOKSLAS, KURJ VERTA PAKARTOTI

Neseniai Romoje, santa Maria Maggiore bazilikoje, kardinolas Ottaviani pasakė pamokslą, kurio vertimą mums prisiuntė Lietuvos Diplomatinijos šefas. Mes manome, kad bent dalį to pamokslu verta pakartoti. Štai kelios to įžymaus kardinolo mintys:

"Ligi Kainas galės žudyti Abelį ir niekas dėl to nesijaudins, ligi bus galima laikyti vergovėje ištisas tautas ir niekas negins pavergtųjų, ligi bus baudžiami mirtimi, praėjus 3 metams nuo vengrų revoliucijos, tik už tai, kad mylėjo svetimų tankų sunaikintą laisvę, ir pasaulis nepasibaisės tokiu nusikaltimu, — negali būti kalbos apie tikrąją taiką, o tik apie toleravimą niekieno nekludomo žudiko ir koegzistenciją su juo.

Pasikartoja Tamerlano laikai. Dvidešimtojo amžiaus vidury vyksta genocidai, masiniai deportavimai, žudymai kaip Katyne, masakrai kaip Budapešte. Bet ir to dar negana: nejučia pasibaisėjimo paspaudžiant ranką naujiems antikristams, dar daugiau — lenkyniaujama kas suspės pirmas paspausti jiems ranką ir pasikeisti su jais maloniomis šypsenuomis.

Kada Hitleris atvažiavo į Romą, Popiežius išvyko iš miesto. Ir šiandieną visi, net tie, kurie tada reiškė kritiką, pripažįsta, jog Popiežius pasielgė labai gerai. Ir tai buvo mažiausia, ką galėjo padaryti nesakau Popiežius, bet garbės žmogus to asmens atžvilgiu, kuris užmušė tūkstančius nekaltųjų ir platino terorą tautų tarpe! Ir vis dėlto kokios buvo tada surengtos šventės, kokie triumfai! Hitleris taip pat nebuvo savo brolių sargas: jis buvo jų žudikas ir skelbėsi esąs civilizacijos steigėjas.

Politikai ir atsakingas pareigas turį asmenys žino, jog Europos vidury nėra jokios laisvės, nėra laisvės jokiam pavidale, nei mokykloje, nei moksle, nei darbe, tenai tėra vienas būdas gyventi, būtent, būti vergais ir garbinti tuos, kas valdo. Politikai ir atsakingi žmonės žino, jog esant tokiai absoliutinei nesuvaldomai sauvalei, viskas bet kuriuo momentu gali nuriedėti į apokaliptišką bedugnę. Jie tai žino, bet leidžiasi vedami kitų iniciatyvos, nesutaria savo tarpe, jie leidžiasi jos vedami, lyg apkvaišę nuo baimės, jeigu iš viso nepereina tarnauti persekiotojams, kaip daro tili intelektualai, tikėdamiesi išsisukti kada ateis blogi laikai. Galima būti aukščiausioje visuomenės vietoje ir kartu būti lavonu. Visa yra galima, bet negalima gyventi šitokiame nejautrumo. Gyvybė reiškiasi skausmo atjautime, jautrumo, kuriuo reaguojama į žaizdas, reakcijos greitime ir stiprumo. Tas yra miręs ir supuęs, kas nebereaguoja."

Įdomu, kad šiame savo pamoksle kardinolas Ottaviani niekur nemini sovietų vardo, be to, pačioje pamokslo pradžioje netiesiogiai pasisako už "koegzistenciją"...

ARCHITEKTŪRA IR SAVA KOŠĖ

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

MISLĖ PRANO LAPĖS STRAIPSNYJE: KIENO NAUDAI IR KODĖL TAIP PAVĖLUOTAI TRIUKŠMAUJAMA DEL TAUTINIŲ MOTYVŲ ARCHITEKTŪROJE? WASHINGTONAS STATYDAMAS SAVO AMBASADAS SVETIMUOSE KRAŠTUOSE ĮSAKO ARCHITEKTAMS LAIKYTI TŲ KRAŠTŲ STILIAUS, O MES PATYS NORIME SAU UŽDRAUSTI JIEŠKOTI SAVITŲ IŠRAIŠKOS GALIMYBIŲ.

JONO MULOKO pirminis projektas Chicagos lietuviams — evangelikams, galutinam projekte vidurinioji aukštesnioji dalis buvo kiek pailginta, panaudojant būdingus Mazosios Lietuvos statybos elementus.

Dailininkas Pranas Lapė VIENYBĖS 2 nr. tautinius motyvus architektūroje pavadino koše, kuria galima pagadinti sviestą! Su dideliu temperamentu jis puola inžinierių sąjungos rezoluciją, kad lietuvių visuomenės lėšomis statomiems pastatams būtų įvedami lietuviški architektūriniai elementai ir tos pačios sąjungos konkurso Lietuvos pasiuntinybės rūmų Brazilijoje projekto taisyklių išangą. Lietuviškoje Chicagoje tas straipsnis sukėlė nemažą dėmesio, bet ne jo pagrindinė idėja, kiek klausimas, kam toks triukšmas keliamas taip vėlai? Ar tam, kad bijoma, jog premijos nebus išmokėtos jau įvykusio konkurso laimėtojams, nes jie nesilaikė aukščiau minėtos sąlygos, ar turima galvoje kokios naujos bažnyčios statyba, dėl kurios numatomos nemažos varžybos?

Asmeniškai skubu pritarti Pr. Lapės nuomonei, kad pas mus patriotizmas dažnai linksniuojamas ten kur reikia ir dar dažniau ten, kur nereikia, tačiau jokiū būdu negaliu sutikti su aukščiau nurodytu konkrečiu pavyzdžiu ir štai kodėl. JAV Valstybės Departamentas, užsakydamas rūmus savo pasiuntinybei naujai įkurtoje Afrikos valstybėje Ghana, išakė architektams projektą pagaminti to krašto statybos stiliaus dvasioje, nors tas kraštas visai nepažįsta savitos mūrinės statybos, bet tik lapų ir šiaudų palapines. Bet tai, ką galima padaryti iš šiaudų, lapų ar medžių, tą patį galima padaryti ir iš modernios statybos medžiagos gelžbetonio. Tos pačios linijos laikėsi garsus Amerikos architektas japonų kilmės Minoru Yamasaki duodamas idėją Dhahran, Saudi Arabijoje, aero stotčiai. Kaip vaizdelyje matome, tai yra ultramoderniškas kriaukuto (shell) sistemos pastatas, tačiau aiš-

kiai senoviškos arabiškos dvasios. Tas pats ir su JAV ambasada Indijai New Delhi. Ir tie rūmai pastatyti ne įprastam amerikoniškam, bet indiškam stiliuje. Amerikiečiai tom savo statybom nori pabrėžti savo pagarbą anų kraštų savitom kultūrom. Jei taip galima elgtis amerikiečiams, kodėl to paties, atseit, būdingo mums patiers stiliaus negali reikalauti lietuvių inžinierių sąjunga? Ar mes neturime daugiau savito stiliaus elementų negu Ghanos negrai?

Kad mes turime savitų įdomių architektūrinių elementų, vaizdžiai įrodė architektas Jonas Mulokas. Tiesa, jo statyta Marquette Parko bažnyčia neišėjo tokia, kokios jis pats norėjo. Tačiau nepaisant to, ledai buvo pralaužti ir lietuviškų elementų jau randama vėlesnėse architektų Kudoko, Kovalskio ir Kulpačiūso statybose. Galima, žinoma, ginčytis ar tokia statyba yra gražesnė už kitas ar ne, tačiau jokiū būdu negalima peikti sumanymo pakeisti kai kurias šabloniškas, nusibodusias formas kitomis, daugiau artimomis lietuvių dvasiai. Daugelis prieš 40 ar 50 metų statytų lietuvių bažnyčių stilius, o ypač vidaus išdekoravimas jau neatitinka nūdienio žmogaus dvasiai ir todėl yra keistinas, kodėl čia nepabandžius semtis sau įkvėpimo iš senovės kopytėlių? Ar ne likimo ironija, kad Clevelando lietuvių pasistatė sau bažnyčią šabloniškam stiliuje, tuo tarpu amerikiečiai architektai Burlin and Hasen savo ten pat statytai Church of the Good Shepherd uždėjo tipingą lietuvišką bokštėlį! Pavarčius bent koki architektūros žurnalą, rasime daug pavyzdžių kaip seną primityvų stilių stengiamasi panaudoti moderniom bažnyčiom, pvz. Lenkijoje ir Formozoje. Tas pat architektas J. Mulokas čekagiškiam evangelikam buvo suplanavęs bažnytelę, panaudojant senoviškas būdingas Klaipėdos krašto statybines formas ir kryžius. Bažnyčia tik todėl nebuvo pastatyta, nes evangelikams pasisekė pigiai nusipirkti sinagogą ir ten įtaisyti savo maldyklą. Paminėjus žydus reikia pastebėti, kad ir jie, nors tikrai neturi savitų architektūros firmų, savo visuomeninius namus stengiasi papuošti bent savo tautiniais ornamentais. Jei taip, kodėl mūsų architektams negalima pasukti sau galvos, kad kai kuriuos būdingus mūsų tautinius elementus įnešus eventualėn pasiuntinybės rūmų statybon? Juk vokiečiai sako, kad pastato tėvas yra architektas, o užsakytojas — motina, o motina mūsų laikais turi nemažą žodį visuose šeimos reikaluose.

Mums rašo -

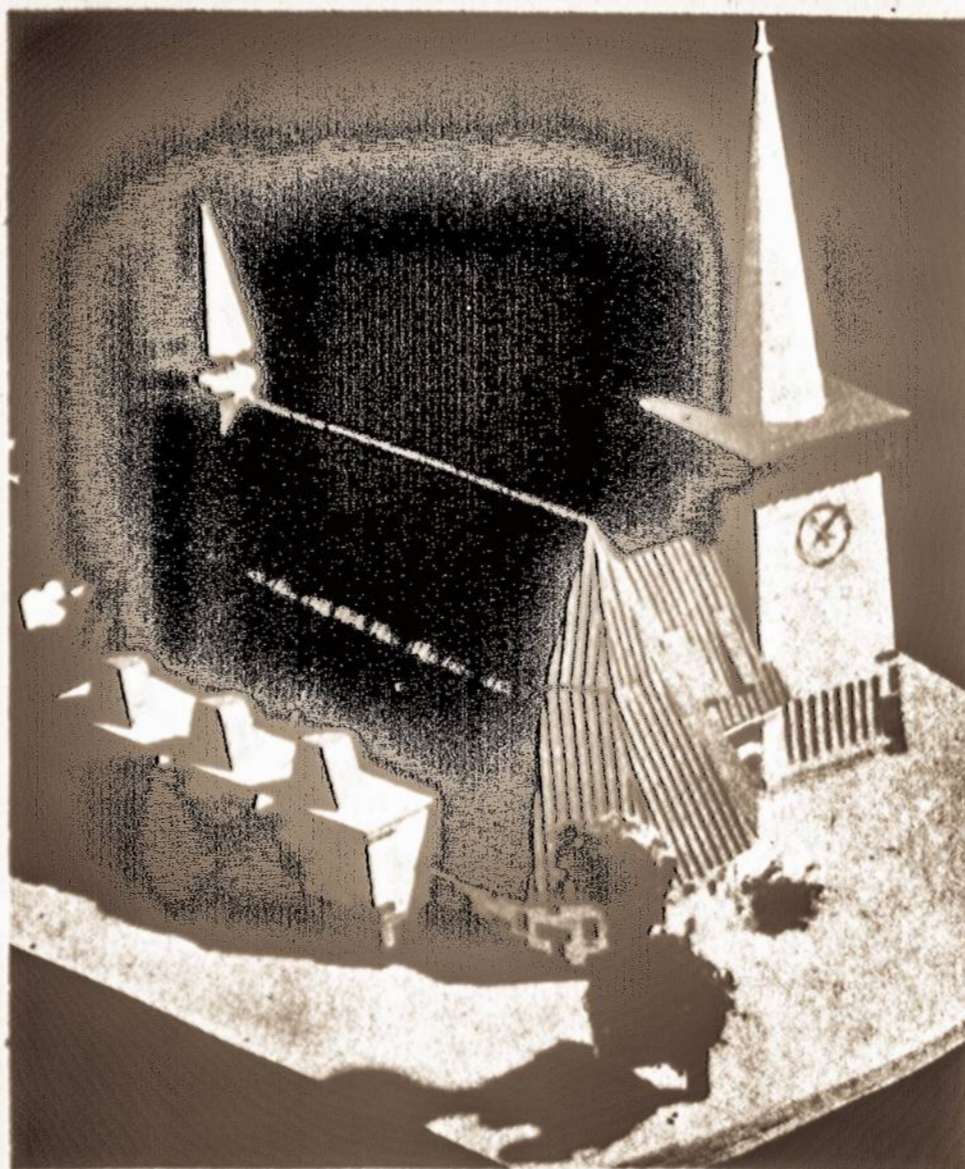
Kai parėjęs iš darbo randu pundą laikraščių, tai pirmiausia griebiu Vienybę, nes joje visuomet ką nors naujo randi. Dabar spausdinami V. Joniko "Dvieju Zemaičių nuotykiu Britų Hondure" ir dr. J. Januskevičiaus "Šimtamečio atsiminimai" yra labai įdomūs ir norėčiau, kad jie tęstųsi visus metus.

Man gaila tų laikraščių, kurie savo brangias skiltis užpildo ilgomis tuščiažodinėmis "akimirksnių kronikomis" arba klaidijančiais kelionės po Meksiką aprašymais.

Vienybė geriau numano ko skaitytojai pageidauja.
K. Sk.

Toronto, Ont.

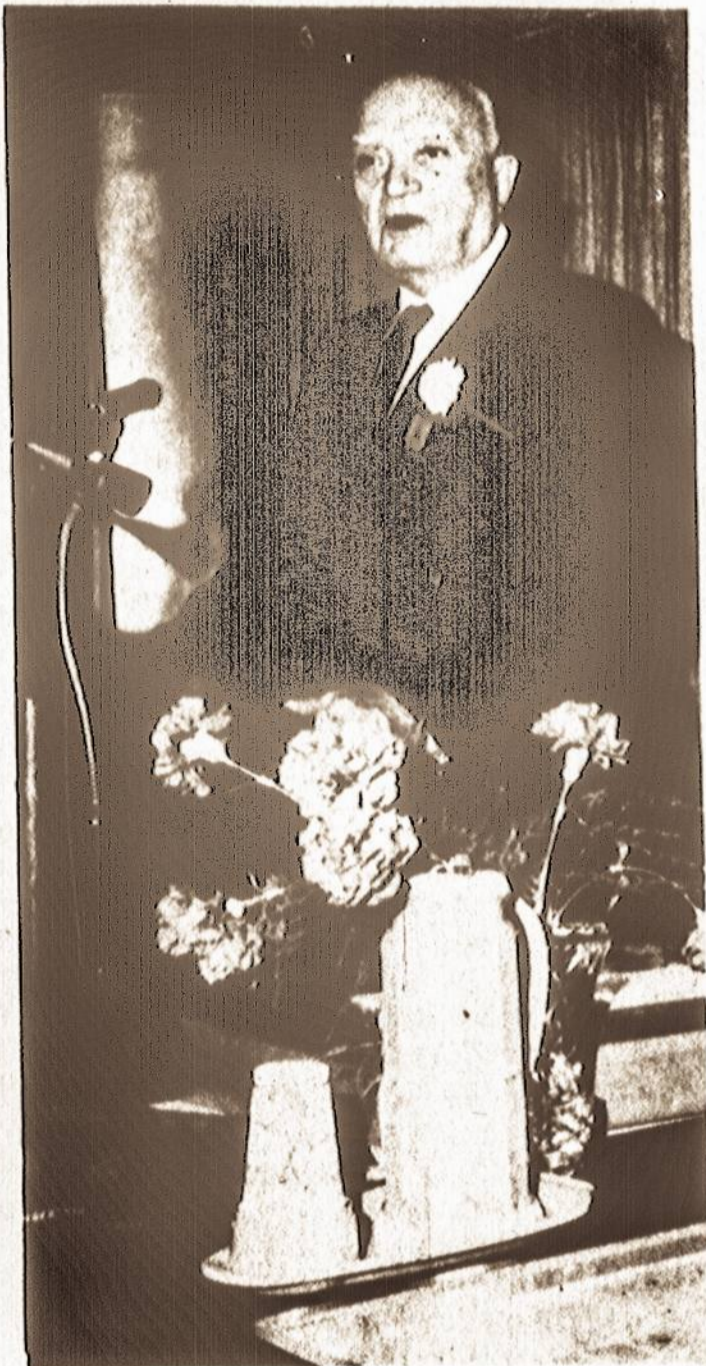
VIENYBĖ, 1960 m. sausio 22 d.

Lenkų architekto T. Brzoza projektas Tegoborze bažnyčiai.

Konsulo Jono Budrio pagerbimas New Yorke

Sausio 16 d. New Yorke lietuviai minėjo Klaipėdos sukilėlių vado, dabartinio Lietuvos Generalinio Konsulo Jono Budrio 70 metų amžiaus sukaktį. Ši minėjimą ir pagerbimą ruošė Didžiojo New Yorke Lietuvių Organizacijų Komitetas, su pulk. Jonu Šlepečiu priešakyje. Minėjimas įvyko gražioje Carnegie Endowment International Center salėje, New Yorke. Svečių bei viešnių buvo apie 300. Pažymėtina, kad atsilankiusių tarpe buvo nemažai senosios kartos lietuvių, kurie tuo būdu, matyt, norėjo išreikšti Jonui Budriui savo pagarbą bei padėką.

JONAS BUDRYS dėkoja atsilankiusiems į jo 70 m. amžiaus sukakties minėjimą, taip pat už sveikinimus, linkėjimus ir dovanas. J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

Vakaro programą atidarė komiteto pirmininkas J. Šlepetys, trumpai apibūdindamas Jono Budrio nuopelnus Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai. Ilgesnę paskaitą skaitė Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, ryškiomis spalvomis pavaizdavęs Jono Budrio vaidmenį naujai atsikūrusioje Lietuvos valstybėje. Kaip žinoma, po sėkmingo Klaipėdos sukilimo, Jonas Budrys buvo paskirtas pirmuoju Klaipėdos krašto gubernatorium, o vėliau — generaliniu konsulu ir kartu, tarytum, atkovoto Lietuvos pajūrio sargybinu Karaliaučiuje.

Sios sukakties proga Jonas Budrys gavo tiek daug sveikinimų, kad jų visų nebuvo galima net perskaityti. Teko pasitenkinti tik sveikintojų vardų suminėjimu. Be to, pačiame minėjime jis buvo sveikinamas asmenų ir organizacijų. Kai kurių net po du kartus — laiškais ir asmeniškai... Ypač įdomų sveikinimo žodį pasakė Martynas Brakas, Mažosios Lietuvos veikėjas, dabartinis Lietuvos Laisvės Komiteto narys. Be įvairaus turinio sveikinimų, Budriui buvo įsteikta ir dovanų.

Priešpaskutinė minėjimo programos dalis buvo pavadinta menine, ir, Komiteto pirmininkui J. Šlepečiui pakvietus, Juozas Tysliava paskaitė savo eilėraštį, kurį jis parašė Klaipėdos sukilimo naktį. Be to, jis paskaitė ištrauką iš Kristijono Donelaičio "Metų", pastebėdamas, kad šis lietuvių literatūros perlas buvo sukurtas tais pačiais metais, kai Amerika kovojo už savo nepriklausomybę. "Budrio sukilimas Klaipėdos krašte buvo sėkmingas dar ir dėl to, kad visoje Mažoje Lietuvoje vyko nuolatiniai sukilimai, palikę tokius pėdsakus, kaip pirmoji lietuviška knyga, pirmasis lietuviškas laikraštis", baigė savo sveikinimo žodį Tysliava. Paskiau sekė jaunos solistės Vedegetės dainavimas, kuriam akompanavo Al. Mrozinskas.

Po programos buvo vaišės, kurios užsitęsė iki vidurnakčio.

RINKTINĖS LIETUVIŲ AUTORIŲ novelės, taip pat anksčiau išleistos pasakos anglų kalba, abi knygos S. Zobarsko redaguotos, galima gauti spaudoje kioske, 280 Union Ave., Brooklyne. Taip pat pas S. Zobarską, 85-37 88th St., Woodhaven 21, N. Y.

REGINA BUDRIENĖ, kuri savo vyro konsulo Jono Budrio pagerbimo metu buvo apdovanota gražia gėlių puoste, yra populiari New Yorke lietuvių visuomenės sluoksniuose veikėja. Šia proga verta pažymėti, kad Regina Budrienė su savo vyru išaugino sūnų Algį Budrį, tapusį populiariu Amerikos rašytoju. Vadinasi, Budrių dovana ne vien Lietuvai, bet ir Amerikai, kurioje jie gyvena nuo 1936 metų. Rašytojas Algis Budrys su žmona ir vaikais gyvena New Jersey valstybėje. Taigi, dar viena staigmena: Budriai yra seneliai, bet apie tai šiame minėjime niekas net neužsiminė...

Premija M. Katiliškiui

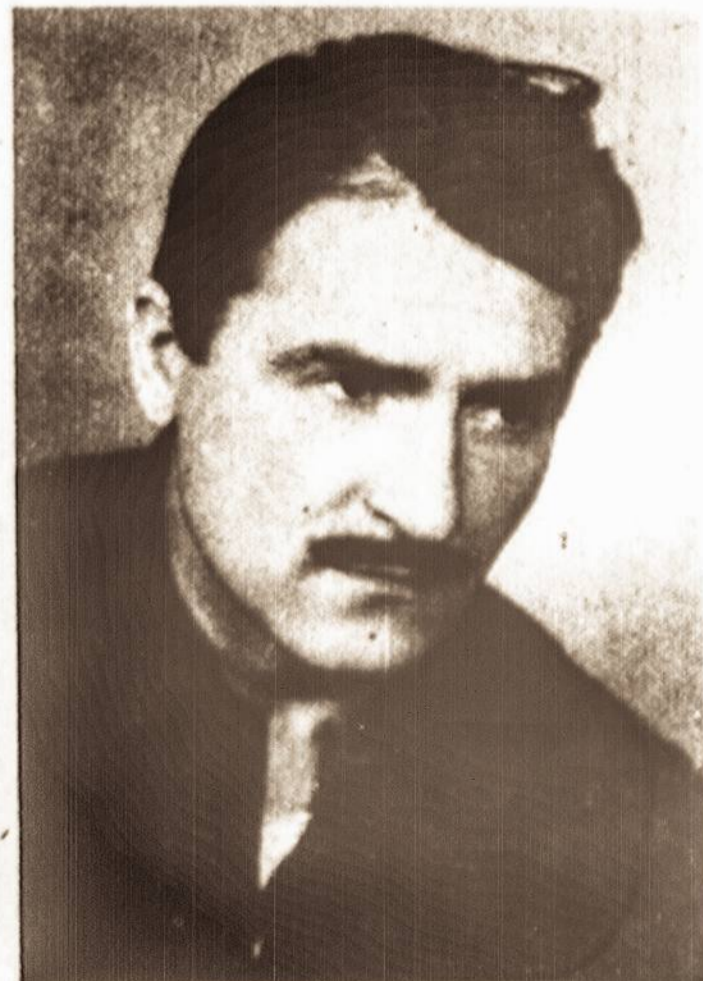
VINCO KRĖVĖS VARDO LITERATŪRINĖ PREMIA PASKIRTA MARIUI KATILIŠKIUI UŽ "IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI"

Vinco Krėvės vardo literatūrinės premijos (500 dolerių), skiriamos kas antri metai Lietuvių Akademinio samburio Montrealyje, Kanadoje, jūry komisija (L. Gražytė, M. Jonynienė, R. Siniūtė, J. Kardelis, H. Nagys) 1960 metų sausio mėn. 8 dienos posėdyje nutarė balsų dauguma premiją skirti Mariui Katiliškiui už jo novelinį romaną, išleistą 1958 metais, "Išėjusiems negrižti".

Komisijos galutiniam balsavime trys jūry komisijos nariai pasisakė už M. Katiliškio knygą, du — už A. Nykos — Niliūno "Balandžio vigiliją". Pasiūlytos ir svarstytos buvo dar dvi knygos: K. Ostausko "Kanarėlė" (drama) ir Antano Skėmos romanas "Balta drobulė".

Ši premija paskirta už 1957 — 58 metais išėjusias — dar nepremijuotas — grožinės literatūros knygas. Dėl techninių sunkumų premijos įteikimo data buvo atidėta iš 1959-ųjų į 1960 metus. Įteikimo iškilmingas aktas ir meninė programa įvyks Montrealyje 1960 m. sausio 23 d.

1960 m. sausio mėn. 9 d.

MARIUS KATILIŠKIS

SUOMIŲ LAIKRAŠTIS APIE LOZORAICIO VIZITĄ

Dienraštis Helsingin Sanomat, rašo apie tai, kaip prieš 25 metus žmona, Lietuvos užsienių reikalų ministeris Stasys Lozoraitis su žmona, Suomijos vyriausybės kviečiamas, padarė oficialų vizitą Helsinkyje, aplankydamas pas prezidentą Svinhufvud (vaizdas), min. prim. Kivimaki, užs. reik. min. Hackzell ir padėdamas vainiką prie prof. A. R. Niemi kapo, 1934 m. gruodžio 5 d. svečiai grįžo į Taliną Suomijos valstybės garlaiviu "Kompas". Atviroje jūroje

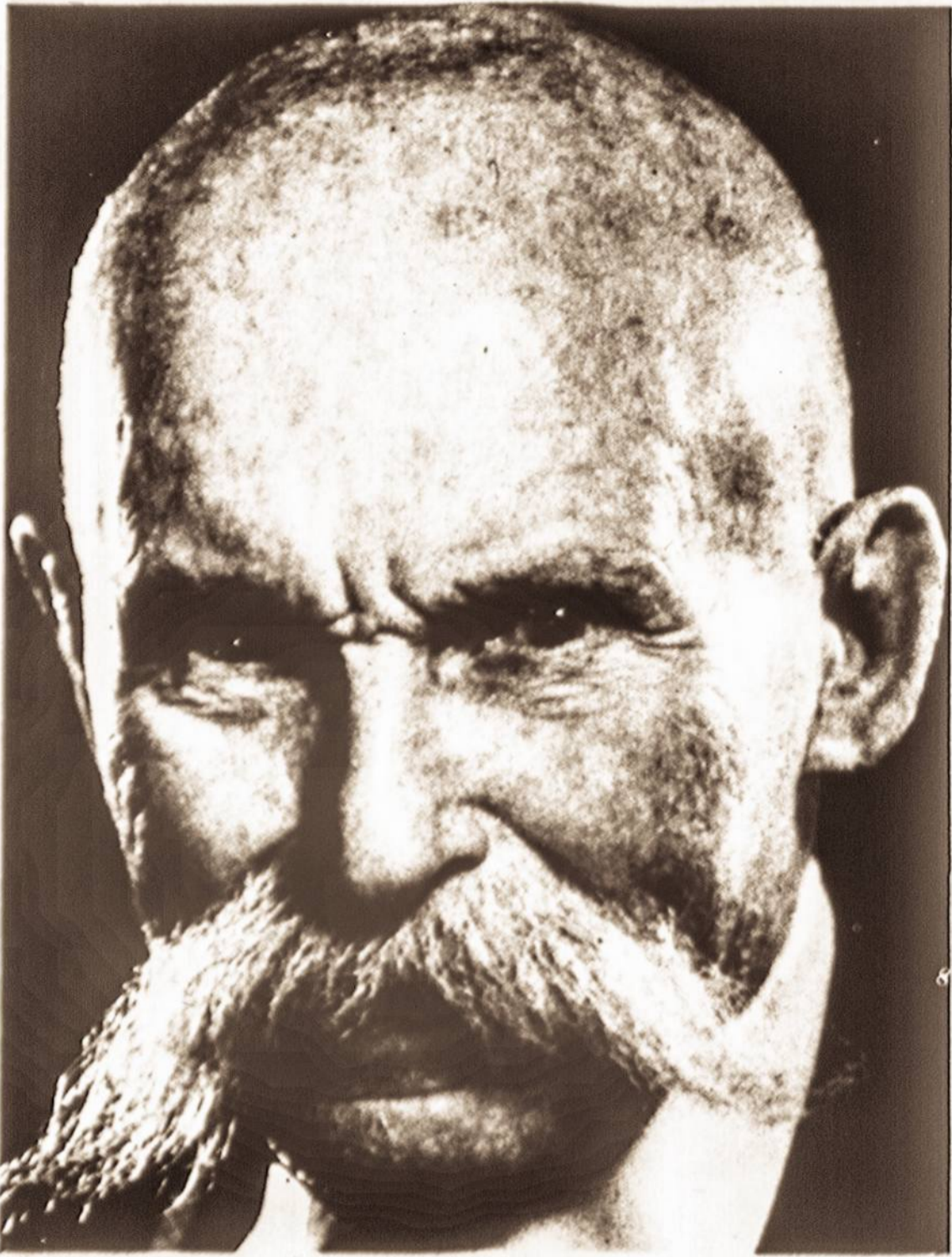
kilo baisi sudra ir staiga kalno didumo banga nuplovė kapitoną nuo laivo ir jūra savo grobio nebeapleido. Ryšium su šiuo vizitu 25 metų sukaktimi, dienraštis aprašo šį įvykį straipsnyje, pavadintame "Užsienių reikalų ministerio vizitas su tragišku epologu."

● Viena lenkų radijo programa Chicagoje paskelbė, kad trijų savaičių vizitui į Ameriką atvyksta ir Baltijos "tarybinių" respublikų premjerai...

New Yorke Lietuvių Tarybos pirmininkas Antanas Varnas sveikina Lietuvos Generalinį Konsulą Joną Budrį jo pagerbimo proga

VIENYBĖ, 1960 m. sausio 15 d.

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

(Tęsinys)

1888 vasarą aplankiau su Zoborovskio vyresniais vaikais Suomijos garų kriklo Imatra, kuris kasmet vasarą sulaukia tūkstančių turistų iš viso pasaulio. Jo jėga tokia galinga, kad nelygus akmuo įmestas į rove, išleina nugluodintas. Ir tai nenuostabu, nes kriklo dugne granitas. Kad žmonės galėtų geriau matyti ir įvertinti kriklo grožį, jo viršuje, nuo vieno į kitą kraštą, buvo ištiestas

storas viržis ir kabėjo priritas lopšys, į kurį išėdęs žmogus buvo nuvelkamas į vidurį. Bet viena jauna mergelė, būdama kriklo viršuje, šoko iš lopšio į kriklo ir tapo jo auka. Žemiau kriklo rado tik sutriukintus kaulus.

Negaliu dar nepaminti vieno fakto Imatroje. Tat buvo 1888 m. liepos mėnesį. Kaip tik buvo mano motinos vardinė. Ir Suomijoje galima buvo siųsti telegramas lietuvių kalba. Nuėjus į telegrafo įstaigą, paprašiau blanko ir parašęs sveikinimo tekstą, ištekiau telegrafo pareigūnui. Pareigūnas paėmęs rašini tarė: „Jag verstor“ (sveidiskai), tai reikia „aš

ŠIMTA MEČIO ATSIMINIMAI

suprantu.“ Pasirodo, jo tėvas Sakalauskas 1863 m. suklimo metu pabėgo iš Lietuvos į Suomiją ir vedė suomę. Jo sūnus buvo tas pareigūnas. Besikalbant, jis dar priedėjo, kad vėl būdamas Imatroje, aš jį aplankyčiau. Keletui metų praėjus, man teko vėl ten būti ir aš aplankiau jį. Pamatęs mane, sušuko: „Maryte, atelk čia, atvesk ir vaiką.“ Jausdamas savo lietuvišką kraują, jis nuvyko į Marijampolę, vedė lietuvaitę, nuo kurios išmoko kalbą ir sukūrė lietuvišką šeimą.

Bendrai, suomiai pasižymi griežtu ir tvirtu charakteriu. Tai įrodyti paminėsiu pora įvykių. Suomijoje yra daug kurortų, kuriuos lankydavo žymūs Rusijos gyventojų skaičius. Labai pamėgtos maudyklės, kurios susilaukia tiek lankytojų, kad kartais vietos pritrūksta. Maudyklės aptarnauja plikos moterys, tik apdengtais lytiniais organais. Atsitinka, kad vienas kitas mėgina pakibinti. Bet kaip reaguoja tokios slaugės? Mano atmintyje pasilikta vieno Rusijos aukšto karininko žygis. Matydamas ties savimi gražiai sudėtą mergelę, jis palietė jos krūtį. Mergelė paliko jį vonioje ir maudyklės vadovybė jam išakė tuoj aplėsti kurortą...

Vasaros metu vasarotojai apsirūpindavo sezoniniais geležinkelio bilietais. Jie buvo su keleivio atvaizdu. Du keleiviai, žinodami Suomijos geležinkelio palydovų skrupulingumą, norėjo vienam padaryti išdaigą. Kai palydovas patikrino keleivių bilietus, jie pakeitė savuosius ir parodė. Kontrolierius žvilgtelėjęs į bilietus, pareiškė, kad ne jų bilietai. Kadangi jie norėjo apgauti, tai sekantioje stotyje jiems reikėjo išlipti iš traukinio.

Nuo 1898 m. Suomija pradėta rusifikuoti. Iki to laiko buvo gubernatoriūm suomis, kuris caro vardu atidarydavo parlamentą. Bet kai 1898 m. general-

gubernariūm tapo rusas Bobrikov, visose valstybės įstaigose buvo įsakyta įvesti Rusijos įstatymai. Suomiams pristigo kantrybės ir 1904 m. universiteto studentas nušovė Bobrikovą, palikdamas raštą, kad kiekvieno ruso generalgubernatoriaus toks likimas laukia. Po to nė vienas rusas nedrįso užimti tos aukštos vietos. Teisėjai, įvedus rusų kalbą teismuose, atsisakė eiti pareigas, nes tai nebuvo suderinama su konstitucija, kuriai jie buvo prisiekę. Dauguma jų, kaip ir būsimasis prezidentas Svinhufvud, buvo ištremti į Sibirą.

Dabar grįžiu prie universiteto reikalo. Rusijos universitetai nuo 1886 metų tapo, galima sakyti, aukštesnėmis gimnazijomis. Studentai turėjo dėvėti nustatytą uniformą, rektorius, kuris iki to laiko buvo profesorių renkamas, tapo švietimo ministerio valios objektu. Atsirado net inspektoriatu su visa gausia pavadootojų. Atskirame universiteto kambaryje buvo iškabinti studentų atvaizdai, tas kambarys buvo prieinamas tik inspektorium ir jo pavadootojams. Galima buvo matyti juos kasdien lankantis tame kambaryje. Kuriam tikslui tos nuotraukos ten kabėjo ir ką lankytojai ten veikdavo, buvo tik spėjama. Apskritai, universiteto inspektoriatu buvo nepakenčiamas studentų objektas. Tat įrodo štai koks įvykis Maskvoje. Ten buvo universiteto koncertas, kurį aplankė universiteto rektorius Apuchtin. Kai orkestro garas aidėjo pianu, vienas studentas priėjęs prie inspektoriatu įveitė jam į veidą, kad net aidas visoje salėje buvo girdėti. Studentai pritarė jam katutėmis. Tas įvykis turėjo tokį padarini, kad paskui ginčijantis būdavo sakoma: „nuik, jei nenori Apuchtinu gauti.“ Studentu malūnams nebuvo galo. Galima įsivaizduoti universiteto rektoriatu padėtis. Skiriamas buvo asmuo monarchistinio nusistatymo. Profesorių gi personalas, net bažnytinės teisės profesorius popas, buvo demokratai. Be to, valdžios žygis buvo nesuderintas su universiteto tradicija, pagal kurią, universiteto rektorius buvo renkamas profesorių. Visa tai paruošė priešingą rektoriui nusistatymą. Kai rektorius, kilus studentų malūnui, susaukdavo studentus į bendrą salę, studentai neleisdavo jam kalbėti. Aukščiausias neramumo laipsnis pasiekė padėtis, kai universitete atsirado policija su miesto viršininku priešakyje ir šis mėgino moralia prakalba paveikti studentus. Jam pasirodžius estradoje, studentai šūkavo rėkė, kad policijai čia ne vieta, kad jis ir kalbėti nemokęs ir t. t.

Nereikia stebėtis, kad netvarka persimetė į politinę dirvą. 1889 m. buvo sulektas Technikos Instituto ir Universiteto studentų maistinių būrys, kuriam priklausė ir lietuviai. Vieną kartą jie sumanė pavartoti bombą. Ta bomba buvo „Rusijos įstatymų“ pavidale. Studentas, kuris ją nešė, buvo užsukęs į restoraną „Dominik“ ir taip bailiai drebantiomis rankomis dėjo „įstatymus“ ant stalo, kad sužadino slapstosios policijos agentų atidą. O tokių agentų buvo kiekviename restorane. Studentui neteko pavartoti tos bombiškos knygos. Jis buvo suimtas ir netrukus visi jo sebrai atsidūrė slapstosios policijos rankose. Karo teismas nusprendė juos pakarti. Kad ta bomba buvo paskirta carui, netenka abejoti, nes visas mokslo jaunimas, su mažomis išimtimis, gyveno antimonarchistine dvasia. Netrukus ir kuriozų, ryšių su studentų maistais. Taip Kievo universiteto rektorius pranešė vietos kariuomenės vadovybei, kad laukiama studentų sukilimas. Apygardos kariuomenės viršininkas generolas Dragomizovas, nieko nedarydamas tuo reikalu, pranešė rektoriui, kad jis sumobilizavęs artileriją, kavaleriją ir pėstininkus, bet prieš nesulaukęs. Tas generolas nesivaržydavo, kai reikdavo pareikšti nuomonę.

(Bus daugiau)

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

MARTYNAS BRAKAS (kairėje) Mažosios Lietuvos Bičiulių vardu teikia Jonui Budriui dovaną – Klaipėdos krašto Žemėlapi.

ADA KORSAKAITĖ

- dailininkė su šviesia ateitimi

Kartais pasitaiko, kad lietuviai lietuvį susiranda amerikoniškų laikraščių pagalba. Taip bent atsitiko dail. A. Valeškai, Chicagoje turinčiam sėkmingą bažnytinio ar tiksliau dekoratyvinio meno studiją. Savo specialybės žurnaluose jis užtikino idomiu reprodukcijų su pažymėjimu, kad tai esą Ados Korsakaitės darbai. A. Valeškos studija tarp kitko specializavosi mozaikoje ir keramikoje, turi (vienintelė Chicagoje) visus reikalingus įrengimus, o A. Korsakaitė irgi yra tu sričių specialistė, todėl nenuostabu, kad A. Valeška pasikvietė ją talkon ir VIENYBEI ją pristatė vienos didžiausių Chicago katalikų bažnyčių — sv. Filomenos — zakristijoje...

Mat, Valeškos studija čia vykdo didelius visos bažnyčios vidaus pertvarkymo ir perdekoravimo darbus (1/2 milijono dolerių objektas): idėjo naujas lubas, marmuru išklėjo sienas, idėjo naujus abstraktinius vitražus įtaisė naujus altorius, o užpakalyje didžiojo altoriaus visą sieną užima paties A. Valeškos 30 X 30 pėdų mozaika ir 30 X 17 pėdų Korsakaitės keramika. Na, paties Valeškos nereikia pristatyti, mūsų visuomenei tai seniai žinoma asmenybė. Kas kita Korsakaitė.

Amerikon ji atvažiavo su teta jau prieš 10 metų, karo aplinkybių perskirta su likusia šeima. (Jos motina ir broliai gyvena Lietuvoje). Apsigyvenusi Los Angeles Korsakaitė baigėsi aukšt. mokyklą stojo į garsią Immaculate Heart College, kurią 1954 metais ir baigė bachelor of Arts laipsniu. Kolegijoje Korsakaitė specializavosi mozaikoje ir keramikoje. (Mozaika, tai iš mažyčių emalio plytelių sudėtas paveikslas. Kokių spalvų efektų galima jomis pasiekti, parodo tas faktas, kad jų galima Italijoje gauti net 15,000 įvairių spalvų bei antspalvių. Keramikoje vartojamas jau didelės molinės plytos, kurios yra atitinkamai nuspalvinamos, išdeginamos ir glazūruojamos). Abi specialybės reikalauja didelio igudimo ir kantrybės, nes pirmiausia reikia visą tiksliai išplanuoti ir vėliau tą planą tiksliai išpildyti. Kad tai nėra labai paprasta, galima spręsti ir iš to, kad pvz. Valeškos didžioji mozaika pareikalavo beveik 400 skirtingų spalvų emalio plytelių.

Jau kolegijoje Ada Korsakaitė atkreipė į savo darbus žinovų dėmesį. Jos dar-

bu vėliau pasirodė Arts and Architecture (mozaika), Colliers (grafika), Craft Horizons (keramika), Ceramics Monthly (keramika), Los Angeles Times spalvotam priede (mozaika) ir Liturgical Arts Quarterly (keramika) žurnaluose. Dar kolegijoje jos padaryta mozaika (studentavimo laikais padaryti darbai lieka kolegijos nuosavybė, vaizduojanti "Duonos ir žuvų padauginimą," neseniai buvo parduotas Legion of Honor Palace San Francisco. B vėliau gyvenant New York, kur Korsakaitė vertėse komerciniu menu, padarytų kūrinių grafiką ant šilko (silk screen arba senografiją) nupirko Kongreso biblioteka Washington. Šiuo metu šalia kitų su bažnyčios dekoravimu susijusių darbų, Ada Korsakaitė kuria didelę net 35 pėdų ilgio 5 pėdų aukščio keramiką tos pačios sv. Filomenos parapijos (tai viena didžiausių Chicago katalikų parapijų apgyvendinta daugumoje vokiečių kilmės žmonėmis) mokyklos mokytojų patalpa. Toji keramika vaizduoja sv. Pranciškų su įvairiais žvėrimis, žuvimis ir t.t. Darbas labai įspūdingas.

Ar panelė mananti ir toliau dirbti tik religinių temų darbus? — pasiteiravo pa-

saulietiška VIENYBE. Ne, skambėjo atsakymas, tačiau daugiausiai užsakymų galima gauti kaip tik iš bažnyčių, nors paskutiniu metu keramika ir mozaika vis daugiau randa pritaikymo visose rūšies brangesnėse bei puošnesnėse statybose. Todėl ji tikisi greitai galėsiant padaryti vieng kitą darbą ir mūsų tautiniam temom. Jos meninė kryptis yra ekspresionistinė, kai kur jau pereinanči į abstraktaus meno sferą. Čia duodamos reprodukcijos, aišku, negali perduoti viso spalvų žaidimo, o tik leidžia susipažinti su kompozicija. Korsakaitės darbai buvo išstatyti ir pasaulio lietuvių šeimo metu (vykusioje meno parodoje New Yorke. (vm)

Mūsų Vyties paskutiniame numery yra atspausdinti A.S.S. jaunimo literatūros konkurso laimėtojų kūriniai — Bernardo Prapuolenio eilėraščiai ir Kazio Kęstučio Almeno ilgoka novelė "Vartai balto sidabro." Konkurse dalyvavo 14 jaunųjų rašytojų. Abu laimėtojai gavo po 150 dol. premijas.

DAILININKĖS A. KORSAKAITĖS KŪRINYS

SOPHIA DE MELO

KODEL

KODEL kiti užsideda kaukę, o tu ne?
Kodėl kiti naudoja dorybes
pirkti tam, kas neturi atleidimo,
Kodėl kiti bijo, o tu ne?

Kodėl kiti yra pabaltinti karstai,
kur tyloje veisiasi pūvenos,
kodėl kiti tyli, o tu ne?

Kodėl kiti perkami ir parsiduoda,
ir jų veiksmai visados neša pelną?
Kodėl kiti gabūs, o tu ne?

Kodėl kiti vaikšto prisidengę šešėliu,
o tu visad eini susidurdamas su pavojais
Kodėl kiti apsisvarsto, o tu ne?

Ivertė P. GAUČYS

S. de Melo, portugalų poetė, savo lyrikoje perkeičia konkrečią tikrovę, kurioje gyvenimo melė ir doriniai reikalavimai randa skaidrius simbolius žmogaus tragiškai būčiai išreikšti. P. G.

MARIO DIONISIO

TYLI KOSMO MUZIKA

Kad ir užčiauptos burnos,
jos nenutildytos.

Kad ir nuleistos rankos,
jos neapmirusios.

Kad ir nukreiptos akys,
jos vistiek mato.

Vienišas žmogau, vienišas žmogau,
tu gerai supranti, kai sakau,
kad esi vienas.

Ir gerai suvoki, gerai suvoki,
šią ilgą kalbą, pripildančią orą,
ateinančią iš visur ir slenkančią visur
amžinai
ir tyliai.

Ivertė P. GAUČYS

M. Dionisio, portugalų poetas, iš pradžių pasižymėjęs kaip literatūros, o vėliau ir plastinio meno kritikas. P. G.

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIJŲ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Birutis, L. Petrauskaitė, S. Sirusas, A. Rimas ir A. Sileikytė.
MEDŽIAGĄ SIŪSTI: Rasa Arūnaitė, 86-04 94th Street, Woodhaven 21, N. Y. Telefonas: Virginia 7-6336.

Žmogus, tauta ir tradicijos

Tremtyje atsidūrusius lietuvius amžinai vargina lietuviškos išlaikymo klausimas. Laikraščiai rašo, veikėjai bara, organizacijos ragina ir mokina. O kas iš to? Lietuvis, pasimetęs kasdieniniame, praktiškaime dolerio — darbo gyvenime — kur naujo automobilio, gražaus namo, puošnių rūbų išsigijimas rūpi ir patenkina, vis tolsta nuo gimtojo krašto kultūros, papročių ir dvasios. Lietuviškos tradicijos užmiršamos. Juk tai iš mados išėjo, paseno — čia kitas kraštas, kitas gyvenimas. Negi atsiliksi žmogus nuo tikrosios kultūros? Su mokslu ir pinigais, o liksi tamsuoliu. Patys psichologai rašo, kad žmogus negali išlaikyti prieš aplinkybes — o amerikizmas mus supa 24 valandas į dieną. Lietuvis tremtinio (o gal tiksliau, emigranto) asmenybės bruožai praranda savo lietuviškas ypatybes. Jas užmaskuoja tas vienodas gero materialinio gyvenimo idealas, dėl kurio kartu varžosi visa Amerikos masė. Lietuviškiesiems reikalai jam nerealiūs, svetimi, kažkokioje praeities migloje paskendę.

Jeigu lietuvis ištikinęs, kad neverta išlaikyti savo lietuviškos, tokia galvosena visai tvarkoje, visai praktiška. O jeigu jis pasiryžęs likti lietuviu — lietuviškųjų tradicijų sklaidimas tampa vienu iš pirmųjų ir pagrindinių jo uždavinių. Su tuo sutinka šių dienų politinio — tautinio gyvenimo nagrinėtojai.

Zymusis šių dienų prancūzas filosofas Jacques Maritain ryškiai iškelia tradicijų vertę tautos būtybei knygoje "Žmogus ir valstybė":

— Tauta yra etinė — socialinė bendrovė, kilusi tradicijose, socialinėje — juridinėje struktūroje, kultūriname palikime, bendrose sąvokose, papročiuose, ir prietauose, bendroje praeityje ir istorijoje, bendroje kančioje, bendrose viltyse ir siekimuose.

— Etninė bendrovė tampa tauta tik tada, kai ji savo sieloje jaučia savo esminę vienybę, savo pažintinį individualumą, ir nepanaikinamą pasiryžimą išlikti gyva. Tauta — bendrovė žmonių, kurie žino kaip juos suformavo istorijos raida, kurie įvertina ir brangina savo praeitį.

— Svarbiausias elementas tautos gyvenimui yra ta praeities sukurta paslaptinga energija, tas istorinis tęstinumas, paveldėjimas priimtų ir nepakeičiamų sąvabių ir idealų, šimtmečių sukurtų papročių, bendrų pergyvenimų ir jausmų.

— Tautos ateitis priklauso nuo to kraičio kilnių praeities prisiminimų, simbolių: savigarbos; gyvų tradicijų ir kultūros lobio.

Maritainui pritaria knygoje "The Public Philosophy," Walter Lippman, žinomas publicistas, pasižymėjęs savo kritiška ir aštria politinio gyvenimo analize.

Lippman perspėja filosofo Karl Jaspers žodžiais: "Žmogus be tradicijų pasakęs bevardėje, anoniminėje masėje — praradęs savo pasaulį, savo praeitį, savo šaknis, save."

— Tauta pavojui, kai tradicijų tęsinys suardomas, kai tautos kultūrinis turas neperduodamas ateities kartoms.

— Tradicijos apima ne vien kultūrinę, mokslinę vertybę bet ir tą bendrą visuomenės gyvenimo sferą, į kurią įsijungia mūsų privatus, asmeniškai pasauliai — tas bendras prisiminimas, pergyvenimas, kuris sieja visus vienoje vieningoje bendruomenėje.

— Savo vieta pasaulyje, savo gyvenimo tikslą pirmąsį pamačiau istorijos ir tradicijų veidrodyje.

Taigi, tautos paveldėjimo — tradicijų išlaikymas būtinas jos gyvenimui. Jų išnykimas — tautos mirtis.

L. R. P.

Iš studentų veiklos

Mano studentavimo dienoms baigiantis, žvilgtelėjau atgal į New Yorko studentų veiklą per paskutinius 4 metus. Labai suglaudus, bendras vaizdas gaunasi toks: akademikai skautai žengė didžiausią žingsnį į priekį visose studentiško veikimo srityse. Jų programa patraukia daug jaunų studentų, kas garantuoja organizacijos ateitį. Studentų ateitinių veikla, atrodo, visai apmirė. Ne tik kad bendroji Liet. Stud. S-goj jų įnašo nesimato, bet ir jų pačių draugovės judėjimo nesigirdi. Santaros veikla kiek išjudėjo, tačiau jie per daug užsiėmė savo vardą išpopuliarinti lietuvių visuomenėje, ir tokiu būdu neduoda pakankamo įnašo pagal savo pajėgumą bendrai studentų veiklai. Jų skyrelis Vienybėje dvelkia išsėmimu — neseniai skaitėme visą puslapį ištraukų iš

kitų žurnalių, pereitą savaitę buvo straipsnis apie Kauno universitetą, apie kurį enciklopedijoje ir daug kur kitur gali pasiskaityti. Vieton to, kad remtų dabartinę mūsų spaudą, jų vyresnieji veikėjai steigia savo žurnalą. Atrodo, kad Santara pradeda žygiuoti mūsų senųjų politinių partijų pėdomis. Neolituanai šių eilučių autoriaus nuomone negali vadintis studentų organizacija, kol jie nesistengia padaryti jokio įnašo į bendrą Liet. Stud. S-gos veiklą.

Vasario 6 d. Hartforde įvyks akademikų skautų šventė, kurios metu bus ir Korp! Vytis senjorų pasižadėjimas. 12 jaunų studentų iš New Yorko ir Hartfordo gaus senjorų spalvas. Visos apeigos įvyks Liet. Piliečių Klubu patalpose, 227 Law-

VAIZDAS IŠ ŽIEMOS STOVYKLOS LACONIA, N. H.

STUDIJOZO PASTABOS

Į Bostono santariečių surengtą žiemos stovyklą Laconia, N. H., suplaukė gražus būrys akademinio jaunimo. Šia proga nenoromis tenka padaryti keletą pastabų.

Rengėjai neparodė jokios iniciatyvos padaryti šią stovyklą idomia tiems, kurie tikėjosi bent minimalinės linksmai — kultūringos programos. Gi sporto ir alaus mėgėjams buvo tikra sienapiūtė.

Žinoma būtų neprotinga žiemos stovyklą paversti studijų dienomis. Bet argi nebuvo galima vakarais suaukinti visus stovyklautojus, padainuoti lietuviškų dainų, pravesti linksmesnio pobūdžio diskusijas ar pan. ? Patiems rengėjams to nepajėgiant atlikti, buvo juk galima pakviesti ką nors iš svečių tokią programą suorganizuoti. (O gal rengėjai galvojo, kad tai jau būtų ne "košer" ?)

Akademinių organizacijų vadovai turi išsąmoninti, kad kiekvieną didesnę jaunimo susibūrimą reikia paversti ne vien pigiu pasilinksminimu, bet taip ir proga išsinešti iš tokio pobūvio ką nors lietuviško, tauraus ir kultūringo. Yra pa-

rence St., Hartforde, Pradžia 3 val. Visi rytinio pakraščio akademikai skautai kviečiami kuo gausiausiai atsilankyti. Po oficialiosios dalies bus vaišės ir pasilinksminimas. Rytojaus dieną visi trauksime į Vienybės koncertą.

Ši šeštadienį, sausio 23, 4 val. įvyks Akademikų Skautų Sąjūdžio New Yorko sk. sueiga Ramanauskų bute, 104 — 29 89 Ave., Richmond Hill. Visi nariai praeiti dalyvauti. Programoje — paskaita, pranešimai. Po sueigos visi vyksime į skautų vakarą Apreiškimo parapijos salėje.

JURGIS BIRUTIS

kankamai "neprigulmingų profesinių" organizacijų, kurių piknikų ir parengimų programos gerai žinomos, ir akademinių organizacijoms nereikėtų su jomis konkuruoti. Priešingai. Reikėtų kiekviena proga, kad ir pasilinksminimui skirta, patiekti dalyviams, tokią programą, kuri bent trumpam padirgintų jų tautinius, kultūrinius ar intelektualinius jausmus.

Jau keletą kartų spaudoje buvo minėta apie bėstantį tarporganizacinį konkurenciją ir vis didėjantį bendravimą. Šioje žiemos stovykloje buvo net "persistengta," tarporganizacinis bendravimo prasme — iš 70 dalyvių apie 50 buvo akademikų skautų. Santariečių rengtoje stovykloje! Tą patį galima pasakyti ir apie tarpmiestinį bendravimą — didesnė pusė buvo niujorkiečių, kuriems net 8 valandas teko keliauti iki žaviųjų Laconijos kalnų, esančių vos 100 mylių nuo Bostono ir kitų artimesnių vietovių su gausiomis lietuvių kolonijomis.

Kovo 6 d. New Yorke bus neeilinio pobūdžio koncertas, į kurį, reikia tikėti, atsilankys visi studentai iš New Yorko ir apylinkių. Tai bus pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas, palydint garstajam Symphony of the Air orkestrui, kurį diriguos prof. Vytautas Marijošius. Koncertas vyks Town Hall, New Yorke. Mes turime didžiuotis, kad iš tokios negausios lietuvių tremtinių grupės kyla muzikai, kurie išplaukia į tarptautinius meno vandenius. Dažnai girdi kalbant, kad tokio pobūdžio parengimai, kur neduoda dėrelių, kopistų ir alaus, nepatraukia lietuvių masės. Štai čia yra gera proga įrodyti mūsų visuomenės savo kultūrinį subrendimą. Ypač studentija, akademinės visuomenės judrusis elementas savo gausiu atsilankymu į šį koncertą turėtų įvertinti mūsų menininkus.

Kazimieras Čampė išrinktas naujuoju Akademikų Skautų Sąjūdžio Waterburio — Hartfordo skyriaus pirmininku. Jo adresas: Mechanical Engineering Dpt., University of Conn., Storrs, Conn.

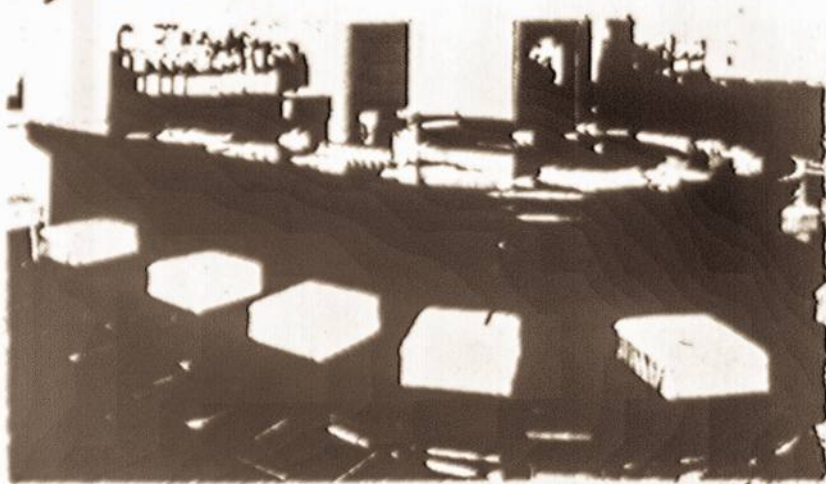
New Yorko tautinių šokių ansamblis, vad. J. Matulaitienės sausio 16 d. šoko Columbijos universiteto patalpose prieš ekspertų komisiją. Ši komisija patikrins keliasdešimties tautų šokėjus ir iš jų išrinks geriausius, kurie dalyvaus didžiuliam tarptautinių šokių festivalyje. Šios šventės globėjas yra Columbijos universitetas. P. Matulaitienei dėl darbo šeštadienio mokykloje negalint dalyvauti, tautinių šokių grupę reprezentavo stud. Daiva Alytaitė.

Antanas Saulaitis, jr. už aktyvią veiklą skautų tarpe buvo pakeltas į paskaitininko laipsnį. Antanas iki gruodžio 5 d. ėjo Atlanto rajono skautų skyriaus vedėjo pareigas. Jis redaguoja skautų vadovams leidinį "Budžiu", kuris yra siuntinėjamas visiems "Mūsų Vyčio" praeitatoriams. A. Saulaitis yra Korp! Vytis senjoras.

Bostono skautų vyčių "Lapinių Klajūnų" būrelis savo Kalėdų parengimo gautą pelną 100 dol. paskyrė Vokietijoje esantiems lietuviams skautams. Gražus pavyzdys kitoms organizacijoms!

VIENYBĖ, 1960 m. sausio 15 d.

Festival RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, SAVININKAS

40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė
- jaukus baras -
- salė susirinkimams -
- vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams
NEMOKAMAI

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE
PRANAS, BRUČAS. Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE

ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAin 4-6400

700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. Valley Stream 5-0783

- BULGLARY - COMPENSATION -
HEALTH - ACC. HOUSEHOLD

Dorton's

MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas reikalinga artimiesiems Tėvynėje: vilnones, silkines ir kitokios medžiagos zemesnemis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namu papuosimui: fiberglass ir kt.

148-09 JAMAICA AVENUE
JAMAICA 35, N. Y.
(Išlipiti Sutphin Blvd. stotyje)
Tel. AXtel 7-6082

Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Dailininkas, kuris neispazįsta svetimų dievų

(PASIKALBĖJIMAS SU DAILININKU A. RŪKŠTELE)

Rašytojai, poetai, dailininkai, kiekvienas savom priemonėm savų stilių, pagal savąjį intelektualinių jėgų brandumą, kuria apie Lietuvą, mūsų žadina gimtojo krašto vietą, aprašo sodybas po šiaudiniu stogu, laukus, kur augo pasėliai, javai žaliavo, kur margos pievos kvepiančiais pradalgiais virto.

Laiko turiau daug, kol kas negaliu dirbti. Lankau muziejus, meno parodas ir visą tai, kas man rūpi, įdomu. Kartą užsukau ir pas dail. A. Rūkštelę, jau naujame bute. Dažnas jį pažįstame kaip lietuviško peizažo tapytoją, kaip kūrėją, kuris neispazįsta svetimų dievų... Man rūpėjo patirti ne vien dailininko nuotaiką, ar sveiki kaulai po "bostoniško šturmo," bet išpesti keletas atsakymų, pripuolamai, nejučiomis, į mano jau paruoštus klausimus:

Kodėl Jūs nomojate butą, o neperkate dviaukščio ar triaukščio namo su dideliu sodu į plačią jūrą? Suvažiutumėt, suneštumėt klumpes visi dailininkai - Dailininkų S-gos ir Dailės Instituto žmonės - išdžiutumėt pakrantėje drobes, išlenktumėt po kieliškėlių kokio skystimo, drauge išmazgotumėt šepetius...

— Apie tai galima tik svajoti arba sapnuoti. Nepamirškite vieno dalyko — mes gyvename laisvame pasaulyje, kuris leidžia vienas kitą "prausti" ir be vandens. Išvaizduokite kas atsitiktų, jeigu visi suvažiutumėm prie jūros. Juk kartais sakoma, jeigu galėtų ir šaukšte prigirdyti. O jūra — ne šaukštas. Šį reikalą geriausiai nušviest "nuosmilkio" redaktoriai. Pagal juos visi nesupratimai, atvirai tariant — visa meninė veiniava, kyla dėl neturėjimo valstybinės globos. Aš išvaizduoju, kaip gera sovietinės Lietuvos dailininkams, turintiems pilną valstybinę "globą"; mairuoti Palangos ar Juodosios jūros vandenys, kartu plauna šepetius, iš bendro kolchozninkų katilo sėbia barščius, garbina Chrusčiovą ir pamiršta apie galimus nesupratimus. Mums, be "valstybinės globos" esantiems, pirmiausiai tenka gerai išsiamoti.

Skaitytojai, kurių prenumerata baigėsi, ar greitai laiku baigėsi, maloniai prašomi naudoti šį kuponą, siunčiant savo mokėstį.

(Kada jūsų prenumerata baigėsi — žiūrėkite greta savo vardą ir adresą laikraštyje.)

VIENYBĖ

192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Siunčiu prenumeratą už Vienybę:

- Už tris metus \$15.00
- Už du metus \$12.00
- Už vienerius metus \$7.00

Vardas _____

Adresas _____

Miestas _____

Zona _____ Valst. _____

JOSEPH ANDRUSIS INSURANCE

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders),

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE
Woodhaven, 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477
Kasdien 9 val. ryto iki 9 v. v.
Sekm. 1 val. p. p. iki 5 v. vak.

PAVASARIO RYTAS

A. Rūkštelė

ninti pareigos ir atsakomybės jausmą savo tautos bei jos kultūros atžvilgiu. Kol fariziejizmas kultūros vardu siaučia, mūsų dailininkams nelengva suvažiuoti ir sunešti klumpes...

J. Cicėnas, žymus žurnalistas, Vokietijoje parašęs garsų straipsnį "Kopūsto galva", jau kelintą kartą Jums įduria... Ar jis tik neužsimojo eiti priešakyje, kaip pulko barabančikas, tų mandročių, kurie buvo surinkti, kaip pastebėjo St. Santvaras, "nubodti" Rūkštelę? Ką Jūs galvojate?

— Matote, J. Cicėno žodžiais tariant, jis yra laisvas veikti ir laisvas rašyti. Gaila, kad jam tą laisvę suvaržo, anot jūsų "mandročiai", prikalbėdami (Cicėnas pasakytų — priprašydami) rašyti klausimais, kurių jis nei žino, nei susigaudo juose. Jis akelai atlieka paslaugą vienminčiams draugams, dažnai aukodamas geram žurnalistui privalomą etiką. Ne mano reikalas dėl to pykti. Jeigu J. Cicėnas jaučiasi turįs ir advokato gyslelę, lai ja naudojasi. Skaitantieji moka skirti pelus nuo grūdų. O muzikas pasakytų — ir kaip triukšmingas "barabanas", vis tiek ne muzika.

Ar lietuvis dailininkas jau taip toli paliko liet. nedailininką, kad lietuviškąją visuomenę būtų galima pavadinti primityvia, į varnas vėpsančiųjų išsižiojėlių minia? Jūs tur būt skaitėte "Mūsų žingsniuose" neva

studento (ar tik ne Vizgirdos?) raudas "Kultūra apsiausties stovyje?"

— Nėra nieko lengvesnio, kaip savąją visuomenę apšaukti tamsiais žmonėmis ar tamsia minia. Ir kaip lengva po tokiu šauksmu paslėpti savus nesugebėjimus ar kultūrinį atsilikimą. Dar vakar vaikiškosios vyžtos, šiandien šaukia "tamsuoliais" tuos, kurie jam nuėmė vyžas ir uždėjo blizgančius batus. Lengva pastebėti vieną nenuginčijamą bruožą: kai dailininkas savo darbuose nerodo jokio respekto ar pagarbos žmogui, kaip po tokiu, kai žmogaus vietoje vaizduoja baidyklės ar suniokotus kūnus, jis ir gyvenime nerodo žmogui pagarbos. Tos rūšies žmoniškieji tipai mėgsta tik save (ir būtinai nori dominuoti). Silpnesnįjį dvasiniai (filosofiniai nusiteikę) randa malonumo su tokiais bendrauti ir juos remti. Iš čia išeinant bus suprantamas tariamo "studento" straipsnis "Kultūra apsiausties stovyje." Jame norėta atkreipti vis tos "tamsios" visuomenės akį į tai, kad jiniai, pirkdami paveikslus, blogai investuojanti savo pinigus. Suprask — ji nebūtų tamsi, jeigu pirtų baidykliskus ar tuščiaidurius paveikslus. Išėina, kad perša pirti tuos paveikslus, nuo kurių bėga ne tik mūsų visuomenė, bet visi. Jeigu pridėti, kad šiandien net patys dailininkai bėga nuo tokio "meno" — bus visai aišku, kodėl mūsų visuomenė neinvestuoja pinigų į tokią daile.

Sekdamas mūsų spaudą pastebėjau, kad kai kurie lietuvių dailininkai Jūsų nemėgsta, nebičiuliški, rodos,

TAUTIEČIAI!

Pasinaudokite proga ir pasiūskite domų savo artimiesiems į LIETUVĄ. Šiam tikslui Jums sąžiningai ir daug pigiau, negu kur kitur, patarnaus:

LITHUANIAN TRADING COMPANY ATSTOVAS
JONAS DAUGIRDAS

337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 4-1232, EV 7-4940 Reikalaukite katalogu

Norintieji išgityti skanių lietuviškų produktų
LIETUVIŠKOS DUONOS,
LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ,
LIETUVIŠKŲ DEŠRŲ IR SKILANDŽIŲ -

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAIUSKĄ

64-09 CLINTON AVENUE, MASPETH, N. Y.

Tel. TW 4-8087

kaip pirma išsireiškėt, šaukšte prigirdyti. Ką Jūs į tai pasakysite?

— Sakoma, kad skęstantysis ir šiaudo griebiasi. Nebūtinai turi būti fizinis, gali būti ir dvasinis skenduolis. O toksai pats skęsdamas ir kitą skandina. Kitas pasakytų — jeigu ne man, tai ir ne tau. Išvaizduokime sau, — atsiranda dailininkas, kuris niekad os neturįs pasisekimo visuomenėje, niekad os nėra pardavęs savo paveikslo — kuo jis rizikuoja arba ką jis praranda viešai reikšdamas savo neapykantą kitam dailininkui, nors ir man. Tokie žmonės neapykantą reiskia ne tik dailininkams, bet ir visuomenei. Dėl to jaudintis nėra ko, žinant, kad tai žmoniškios silpnybės padaras, nevisuotinas, o egocentriškas, išsiveržias pavieniuose asmenyse. Niekas į tai rimtai nežūri, lygiai, niekas rimtai nepažiūrėjo, kai Picasso pasiūlė visus Louvro muziejaus kūrinius sudeginti. O ypač po to, kai pasaulis sužinojo, kad jis gydėsi pas garsų Paryžiaus psichiatrą...

Ar visa šita makaralla, tarpusavio nosių šluostymasis, kepurį spardymų, ne bus atsivežta iš Kauno, išgelbėta nuo bolševikų, kaip nepaprastas "meno lobis?"

— Nelaimė mūsų, kad mes dailininkai nesuskubom tautiškai subręsti, lietuviškai galvoti. Nepradėję įteškoti kūrybai maisto savo žemėje ir savos tautos kūrybiniame genijuje, metėmės vaikyti pas koki "paryžiškų" trupinius. Mene tapom pamėgdžiotojai, o ne savęs įtešką žmonės. Dar ir šiandien bėgame paskui svetimą madą — nepasive — jam. Išmesti į sunkelias nerandame tikro kelio. O laisvė (labai blogai suprasta), kaip nežabotas arklys, neša kur nori. Gi "kepurį spardymas" prasidėjo nuo 1933 m., sukūrus "Ars" kolektyvą. Nuo to laiko atsirado ar buvo "pagimdyta" arsininkų "tamsi" ir "atsilikusi" visuomenė. Kaip matome, ir čia kartojasi ta pati "muzika", lyg patologinio pobūdžio liga. Vienas kolega man aiškino ta reiskini, kaip atsivežtinę idea fixe.

(Nukelta į 10 ps.)

Visame New Yorke nerasite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncertą, šokių, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.

L. MOLIN - Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 7-1123

Park Florist

MATTHEW MAZEIKA
SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: VIRginia 9-3112

AR NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik jūsų vairavimo rekordas yra geras, jūs esate kvalifikuotas: dideliu apdraudos sutaupymu, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui - reikalaujant nuostolių atlyginimo. Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

84-14 JAMAICA AVENUE

Woodhaven 21, N. Y.

Telefonas: VIRginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

Tysliavos, Jr. nuotrauka

Pereitą penktadienį Vieniybės namuose įvyko pasitarimas dėl ruošiamo pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncerto su Symphony of the Air, kurį diriguos Vytautas Marijošius, š. m. kovo 6 d. 2:30 val. po pietų Town Hall, New Yorke. Nuotraukoje dalis dalyvių: Butaitė, Butas, Kezys, Narkėliūnaitė, Žukauskienė, Jaks-Tyris, Spirauskas, Varnas, Barčiauskas, Strolia. Rsyje su koncertu yra sudarytas Garbės Komitetas prielakys su Jadvyga Tubellene ir Birute Novickiene, Ko-pirmininkės. Narių tarpe yra prelatas Balkūnas, Gen. Konsulas J. Budrys, V. Sidzikauskas, Jieva Rockefellerienė ir visa eilė kitų. Koncerto Rėmėjų Komitetą sudaro apie 50 asmenų, kurių pavardės netrukus bus paskelbtos spaudoje. Sekantis susirinkimas koncerto reikalais bus sausio 31 d. 5 val. po pietų, Vieniybės namuose.

Š. m. vasario 7 d. Vieniybės koncerte oficialiai skelbiami Vieniybės Deimantinio Jubilejaus Karalaitės rinkimai.

Būsimajai Karalaitel jau dabar kraujamas \$1,000 kraitis.

Per šiuos metus mūsų laikraščio skaitytojai visoje plačioje Amerikoje - nuo New Yorke iki Los Angeles, kviečiami įieškoti kandidatės

VIENYBĖS DEIMANTINIO JUBILIEJAUS TITULUI.

PAGRINDINĖ RINKIMŲ SĄLYGA:
Kandidatės (arba jų tėvai) turi būti VIENYBĖS SKAITYTOJAI.

Dailininkas...

(Atkelta iš 9 psl.)

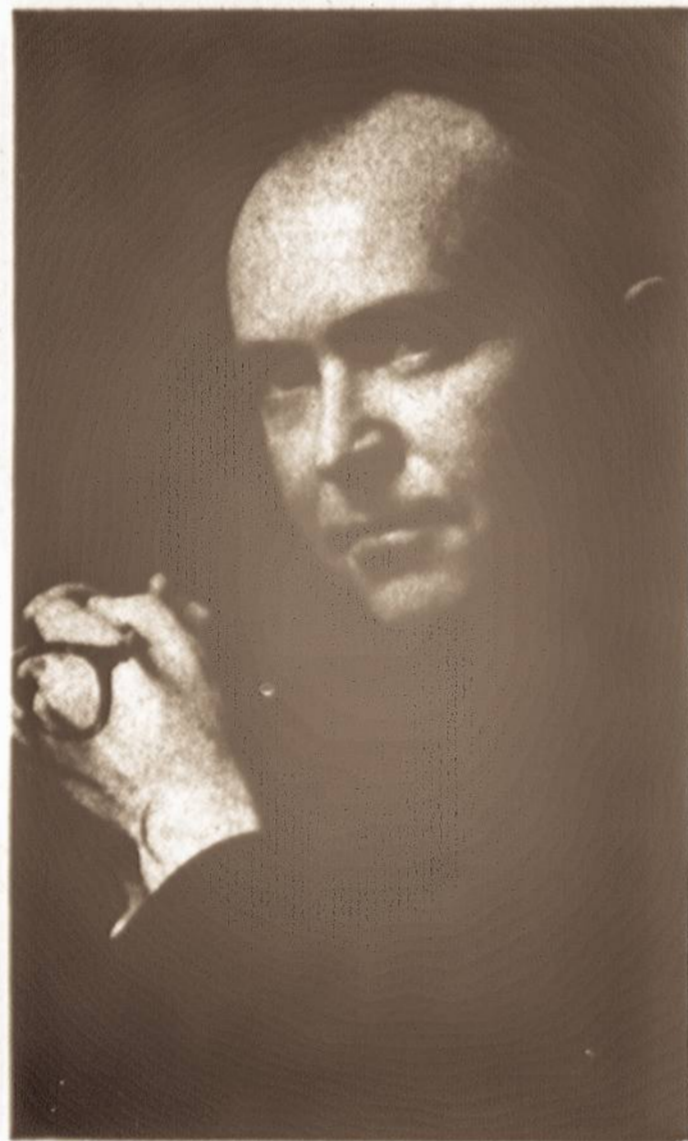
Ar dar galima išsikaupti iš šitos "duobės", visiems, iškilmingai, dalyvaujant visuomeni, kalbas sakant, ne vienam dailininkui nesušlampant sėdynes?

— Kaip bažnyčion visų nesuvarysi, taip ir prie puikiausiai papuošto stalo visų nesusodinsi. Žmogus lieka žmogum. Jis turi gerų ir blogų privalumų. Jų turi ne tik dailininkai, bet ir rašytojai, ir muzikai, ir teatralai, — visose tautose ir visuose kraštuose. Kai medicina suras smegenų ląsteles, gaminančias pavydą, ir mokės jas užmigdyti, — tikriausia visi susėsime prie vieno stalo ir kvatosimės iš knygose surašyto pavydo, ne tik kankinuso žmones, bet ir pekliskai trugdžiusio kilti lietuviškai kultūrai. Tik tada suprasi, kad reikia muštis į krūtinę už "tamsinimą" savos visuomenės, nes pamatysim savo tamsumą. Memorandumai (nežiūrint su kiek parašu) bus deginami ar klijuojami prie gėdos stulpo, kaip liudininkai kultūrinio nesupratimo, kilusio dėl fariziejisko kultūros aiškinimo.

Dabar standartinis klausimas: ką planuojat ateityje, kada ir kur numatot surengti naują savo dailės darbų parodą?

— Dailės srityje daug ir seniai suplanuota (ypač, kai netrukdo "valstybinė globa", nuo kurios bėgom); prieš akis visa eilė kompozicijų, parodų, portretų ir daug rašytinio darbo. Ką dabar tapau — matote savo akimis. O kur bus artimiausia mano kūrinų paroda, šiandien dar nutylėsiu, nes mano "bičiuliai" apšauks autoreklama. Tas nutylėjimas, kaip mūsų liaudis sako, ne dėl baimės, o dėl... — lai buva neužbaigtas atsakymas.

Pašto vežimas atvežė ryšulį storių knygų, įvairios literatūros meno klausimais. Aš padėkojau dail. A. Rūkštelei už įdomias mintis.

STASIUS BŪDAVAS, vienas iš produktyviausių mūsų rašytojų, pereitų metų (1959) pabaigoje pasirodęs su nauja beletristikos knyga "Rūstis siena," kurioje nepaprastai (domiai vaizduojami knygnešių laikai. Šią 193 psl. knygą, kuri iš eilės yra keturioliktas Stasiaus Būdavo literatūrinis darbas, išleido Spaudos B-vė Rūta, 89 Napier St., Hamilton, Ont., Canada. Viršelį piešė dail. T. Valius. Kaina \$1.40. Autorius gyvena Floridoje.

Bagdade, Irako sostinėje, prasidėjo teismo byla prieš sąmokslininkus nužudyti premjerą Abdul Karim Kassim. Kalbinama 10 asmenų.

NAUJI VASARIO 16 GIMNAZIJOS RĖMĖJAI

Suorganizuoti du nauji būreliai Vasario 16 gimnazijai remti.

Pirmajam būreliui (118) priklauso: J. Dičpinigaitienė, kun. V. Dabušis, F. Ignaitienė, N. Kentienė, H. Klemejerytė, P. Kunigėlis, J. Kregždienė, St. Lūšys, J. Montvila, R. Markevičius, kun. Pakalniškis, kun. Parancevičius, kun. Račkauskas, M. Ridikienė, D. Samušienė, K. Šventoraitienė, V. Šventoraitis, P. Ulėnas, K. Vainius, P. Vainius.

Antrajam būreliui (119) priklauso: V. Aviža, P. Ažuolas, O. Barauskienė, R. Buragaitė, G. Baltrušaitienė, K. Čerkeliūnas, E. Gagienė, P. Gaurys, St. Gudas, B. Gedeika, A. Kazickienė, O. Kubilius, J. Liaukas (sumokėjo už visus metus) P. Leveckienė, J. Norvilienė, A. Ramanauskas, dr. J. Skeivys, dr. R. Soldaitienė, L. Valiūnienė, O. Žukienė.

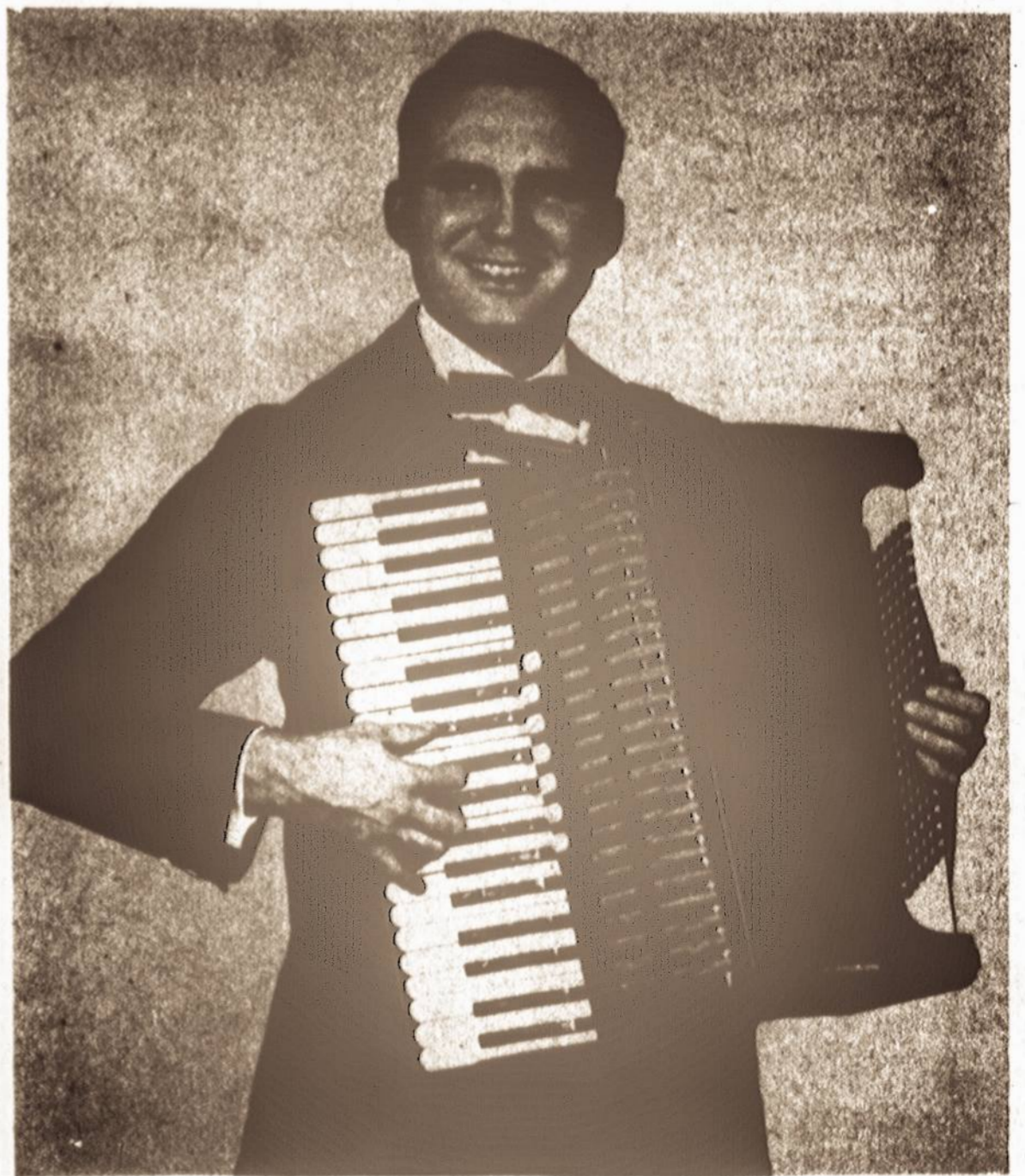
Visais būrelio reikalais skambinti: EV 4-3440.

ST. GEGUŽIS, Sandaros prezidentas, mums rašo, kad pagaliau jis su žmona išsikūrė savuose namuose — 410 East Centre St., Mahanoy City, Pa. Mat, prieš metus laiko Gegužius ištko baisi nelaimė — sudegė jų namai ir visas turas.

JOKŪBAS TREČIOKAS, Waterbury Lietuvių Tarybos pirmininkas, lankėsi New Yorke ir ta proga pranešė, kad jis su draugais savo mieste organizuoja ekskursiją į Vieniybės koncertą, sekmadienį, vasario 7 d., Webster Hall, New Yorke.

Liet. Stud. S-gos New Yorke skyrius vasario 12 d. planuoja linksmą initiesm semestri Festival salėje.

PARDUODAMA MAISTO KRAUTUVĖ moderniškai įrengta, šviežios ir šaldytos daržovės, mėsa ir įvairūs valgomieji produktai. Parsiduoda pigiai. Telefonuoti HUNter 7-2562.

Juozas Thomas, kurio vadovaujamas orkestras gros šokiams Vieniybės metiniame koncerte, vasario 7 dieną, Webster Hall, New Yorke.

Mūsų geram prieteliui

DAKTARUI JONUI VALUKUI MIRUS,

reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai ir dukrai.

IZABELĖ IR JUOZAS MISIŪNAI SU ŠEIMA

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamos kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimų patalpos nemokamai.

SPAUDOS KIOSKAS

Visais reikalais kreipiamas į klubo reikalų vedėją KOSTĄ VAITAITĮ. Tel. EV 4-9672

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamos kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEDarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

At a Special Term, Part V of the Supreme Court of the State of New York, held in and for the County of Kings, at the courthouse, Supreme Court Building, Civic Center, Borough of Brooklyn, City of New York, on the 5th day of January, 1960.

PRESENT HON. MILTON M. WECHT, Justice. In the Matter of the Application of JOHN JURKSAITIS, Petitioner, for An Order for the Dissolution of his marriage with JOSEFA JURKSAITIS. Respondent Pursuant to Section of Subdivision A Domestic Relations Law.

On reading and filing the annexed petition of JOHN JURKSAITIS, verified the 1st day of December 1959 whereby it appears to my satisfaction that JOSEFA JURKSAITIS, the wife of the petitioner, has absented herself for more than five successive years without being known by said JOHN JURKSAITIS, the petitioner, to be living during that time and that time and that diligent search has been made to discover evidence showing that JOSEFA JURKSAITIS, his wife to be dead.

ORDERED, that notice of presentation of said petition and the object thereof be published in VIENYBE, a newspaper published in VIENYBE, a newspaper published at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, New York once in each week, for three successive weeks, such notice being published in the English language and said newspaper being hereby designated as most likely to give notice to said JOSEFA JURKSAITIS, and it is further

ORDERED, that said notice be directed to said petitioner's wife, JOSEFA JURKSAITIS, and that it state the time and place of the hearing upon the said petition, namely at Special Term, Part V of the Supreme Court of the State of New York, County of Kings, to be held at Special Term, Part V, Kings County, at the courthouse, located at Room 574, Supreme Court Building, Civic Center, in the Borough of Brooklyn, City of New York, on the 29 day of, March, 1960, at 10:00 o'clock in the forenoon of that day, and that it

GIRDĖSIME SMUKININKĄ, IZIDORIŲ VASYLIUNĄ

Lietuvių Skautams Remti Komitetas New Yorke yra pradėjęs tikrai gražią tradiciją — kasmet suruošti visuomenei aukšto lygio koncertą. Šį kartą, sausio 23 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, to komiteto pastangomis, lietuviai turės progos išgirsti mūsų žymų smuikininką Izidorių Vasyliūną. Koncerte bus išpildyta Georg Friedrich Handel, Balio Dvariono, Kazio Viktoro Banaičio, Edvard Grieg ir kitų žymiųjų kompozitorių kūriniai.

Izidorius Vasyliūnas yra rinktinis virtuozas, smulko grojime pasiekęs labai aukšto ir reto maistriskumo. Jo interpretacija, kurią išvysto grodamas, yra tiek įdomi ir aiški, kad ir sunkesnių kompozitorių kūriniai visiems yra suprantami ir klausytojų išpuodingai išgyvenami.

Akomponuos gerai žinomas pianistas Aleksas Mrozinskas. Programos finale Griego kūrinį Aleksas Mrozinskas atliks piano partija, taigi turėsime progos išgirsti ir jo meistriską solo grojimą.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

further state that a hearing will be had upon the said petition and an application made for an order dissolving the marriage between JOHN JURKSAITIS, the petitioner, and JOSEFA JURKSAITIS, his wife.

ENTER
M. M. WECHT
J.S.C.

NOW, on motion of SIDNEY HOROWITZ, ESQ., attorney for said petitioner, it is hereby

AP's T. V. Service

ALBERT J. MISIŪNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR HI - FI

Darbas Garantuotas Priimama iki 10 v. v.
101-23 112th STREET RICHMOND HILL 19, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-6895

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Koncerto protarpčiuose savo ir kitų kūrinių skaitys rašytojas Vilius Bražėnas, kurio kūryba pasižymi lengva ir svelnia humoristika.

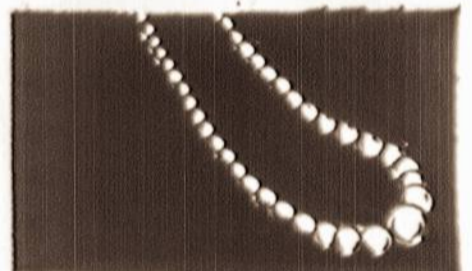
Kiekvienam pravartu atsilankyti į šį koncertą ir išklausti reto idomumo programą. Atsilankiusių aukos skiriamos lietuvių skautų veiklai palaikyti. Koncerto pradžia 7 valandą.

Baltų Akademikų Federacija ruošia išvyką į kalnus sausio 29 d. Visi, kurie norėtų važiuoti susirenka Estonia House, 243 E. 34th St., tarp 7 ir 8 val. vak. Platesnių informacijų gaunama telefonuojant V. Krivickui DI 6-1106.

H. Kačinskas, aktorius, Amerikos Balso pareigūnas Washington, perėitą savaitę lankėsi New Yorke.

Vasario 14 d. Webster salėje, New Yorke bus minima Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 42 metų sukaktis. Minėjimą ruošia ALT New York skyrius. Kalbės žymūs asmenys.

GENUINE
Amber
GEM OF THE AGES

GINTARAS

LIETUVOS AUKSAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamomis kainomis.

Užsakoma per paštą.

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Cypress Bedding & Mattress Co.

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Trys aukštai didžiausiam baldų ir lovų pasirinkimui.

Vertingos dovanos naujiems klientams.

Telefonas APplegate 7-8802

VIENYBĖ

Antanas O. Šalna, Lietuvos Garbės Konsulas Bostone, su žmona adv. Suzana Šalniene, buvo atvykę dalyvauti Jono Budrio, Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke, 70 metų sukakties minėjime ir pagerbime.

D. Klinga, taksų pildytojas ir vertėjas, 337 Union Ave. Brooklyne, visą mėnesį išbuves Miami, Floridoje, grįžo idėges ir gerai pailsėjęs.

Jurgis Diržis ir Karl Albrecht su žmonomis, žinomi Brooklyno biznieriiai, išvyko į Floridą. Būdami Miami, jie aplankys Antaną Mikaliūną ir kitus vietos lietuvius. Diržiai ir Albrechtai sugrįžta ateinančio mėnesio pradžioje ir dalyvaus Vienybės koncerte.

J. Andriušis, Haven Realty savininkas, pereitą savaitę lankėsi Washingtono savo artimųjų iš Lietuvos atsiėmimo reikalais.

Kostas Jurgėla, Amerikos Balso lietuvių skyriaus direktorius, su žmona lankėsi New Yorke ir dalyvavo Jono Budrio 70 metų sukakties minėjime ir pagerbime.

Dr. Ged. Balukas, mūsų skaitytojas, buvęs brooklynietis, priimtas tikruoju nariu į Amerikos Ginekologų Sąjungą. Dr. Balukas su šeima dabar gyvena Chicagoje, turi didelę medicinos praktiką, yra dviejų ligonių štabo narys ir, be to, Loyolos universitete dėsto moterų ligas.

Marija Kižytė, Lietuvių Informacijų Centro direktorė, dalyvavo įvairių tautybių visuomenės ir spaudos atstovų pasitarime kovai su antisemitizmu. Pasitarimas buvo sukvietas mero Wagnerio iniciatyva.

Dr. P. Vileišis, kuris pereitą sekmadienį dalyvavo Konsulo Jono Budrio pagerbime, praneša, kad Waterbury daug kas ruošiasi į Vienybės koncertą ir kad jis pats atvyks su būriu draugų.

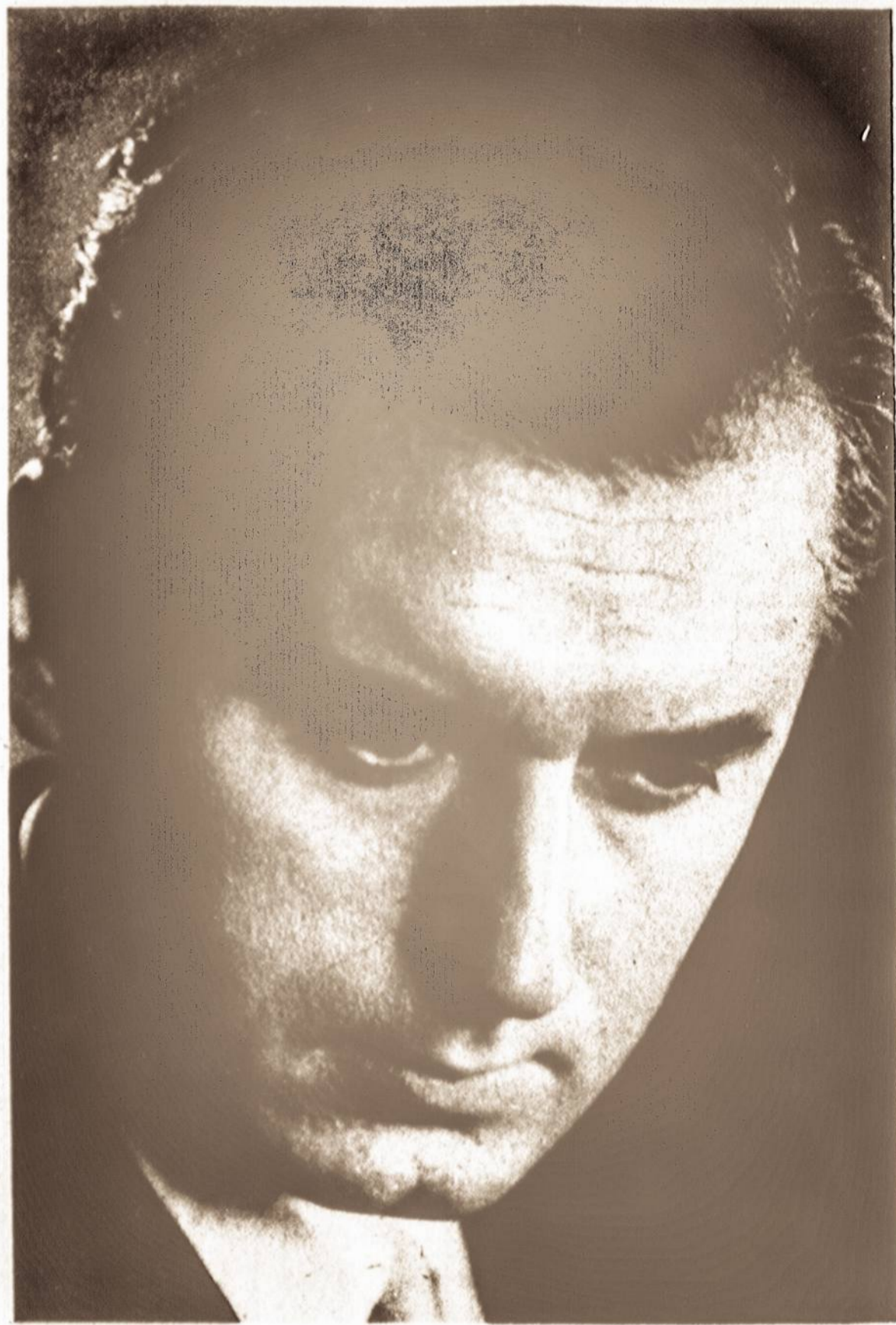
KRIPKAUSKIENĖ APIE DANUTĘ STANKAITYTĘ

Solistė Monika Kripkauskienė, kuri praeitą sekmadienį dainavo Darbininko koncerte, atsilankė į Vienybės redakciją ir ta proga pareiškė savo nuomonę apie Danutę Stankaitytę, kuri pirmą kartą New Yorke dainuos Vienybės metiniame koncerte vasario 7 d. Webster Hall, New Yorke.

- Danutė Stankaitytė yra puiki dainininkė ir Vienybės koncerto publika bus ne tik patenkinta, bet ir nustebinta jos balso stiprumu ir grožiu, pareiškė solistė Monika Kripkauskienė, pati du kartus dainavusi Vienybės koncertuose.

Beje, V. Tysliavienės pastangomis, solistė Monika Kripkauskienė New Yorke padarė porą audicijų. Be to, dar šiais metais tikisi grįžti savo rečitaliu vienoje iš New Yorke koncertinių salių.

Iki Vienybės koncerto beliko dvi savaitės...

VYTAUTAS VALIUKAS, dramaturgas

Iki Vienybės koncerto, kuris įvyksta pirmąjį ateinančio mėnesio sekmadienį (vasario 7) Webster Hall, New Yorke, beliko dvi savaitės.

Siemet, kaip ir kasmet, Vienybės koncerto programą išpildys keletas geriausių mūsų solistų bei artistų. New Yorke lietuvių publikai pirmą kartą teks išgirsti tokį stiprų dramatinį sopraną, kaip Danutė Stankaitytė iš Chicago. Be to, su visai nauju repertuaru pasirodys New Yorke ir apylinkių lietuviams gerai žinomas operos solistas Algirdas Brazis. Bet tai dar tik pradžia. Operos solistė Salomėja Valiukienė yra tos rūšies mezzo sopranas, kuris Vienybės koncerto publikai ypač bus įdomu išgirsti. O kur dar baletas? Kur dramaturgiai? Kur Vitalis Zukauskas su Vytautu Valiuku? Kur humoristinės aktualijos? Tai ne vienas ir ne du solistai bei aktoriai, bet ištiesas jų vainikas, kurį Vienybė pristatys šiame koncerte.

Nenuostabu, kad jau ir tolimos lietuvių kolonijos - gaušūs senimo ir jaunimo būriai - ruošiasi šiam koncertui. Publikos tarpe bus įžymių svečių - lietuvių ir kitataučių, kuriuos taip pat bus įdomu pamatyti.

Šiame Vienybės koncerte bus keletas staigmenų, nekaltant jau apie Vienybės Dei-

Mirė dr. Jonas Valukas

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

DR. JONAS VALUKAS, savo ūkyje, pereitos vasaros pabaigoje, kai Vienybės redaktorius su sūnum paskutinį kartą jį aplankė.

Pereito pirmadienio rytą mirė dr. Jonas Valukas, paskutiniomis metais gyvenęs savo ūkyje, Huntington, L. I. Velionis buvo apie 77 metų amžiaus. Laidotuvės įvyko sausio 21 d. iš J. Garšvos laidojimo įstaigos. Kūnas sudegintas Brooklyno krematorijoje. Liko žmona Jieva ir duktė Viktorija.

Dr. Jonas Valukas gimęs Deugučių kaime, prie Marijampolės miesto. Ten pat, Marijampo-

lėje, lankė ir gimnaziją. Į Ameriką atvyko 1905 m. ir čia kurį laiką dirbo prie geležinkelio statybos. Susitaupęs pinigų, Valukas studijavo mediciną, ją baigė, išlaikė valstybinius kvorumus ir visą laiką praktikavo Brooklyne. Buvo populiarus gydytojas ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe.

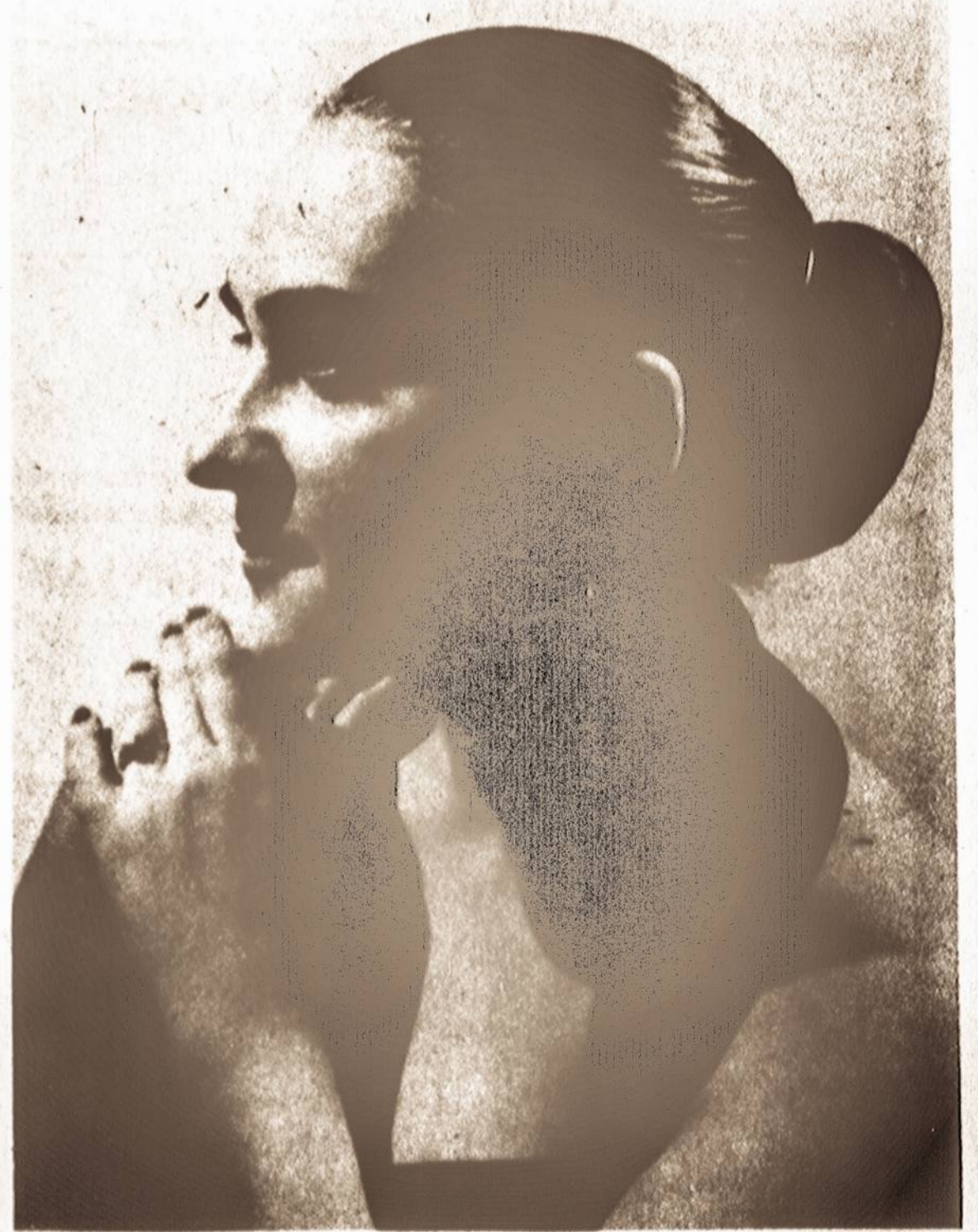
Be savo profesinių pareigų, dr. Valukas buvo didelis gamtos ir sporto mėgėjas. Turėjo ne-

mažą laivą ir savo laiką, dar prieš antrąjį pasaulinį karą, buvo sugalvojęs juo plaukti į Lietuvą. Nebuvo svetimas jam ir lietuviškas veikimas, ypač šio laikraščio ribose. Savo laiką dr. Valukas, kartu su B. J. Ščegausku ir kitais veikėjais, net suorganizavo bendrovę Vienybei leisti, buvo jos direktorius ir t. t. Be to, visą gyvenimą buvo nuosirdus Lietuvos reikalų gynėjas. Kai sovietų kariuomenė okupavo Lietuvą ir prezidentas Smetona atvyko į Ameriką, jis laikinai apsigyveno dr. Valuko rezidencijoje Brooklyne.

Kaip jau sakytą, dr. Valukas iš aktyvios medicinos praktikos buvo pasitraukęs ir gyveno savo nedideliame 10 akrų ūkyje. Jo sveikata pradėjo silpnėti prieš kokius 10 metų. Buvo išimetus kažkokia vidurių liga, kurią jis gydėsi ožkų pienu ir, reikia pasakyti, gerokai apgydė. Atgavo svorį ir, palyginti, neblogai jautėsi. Bet jam buvo nelaimingos paskutinės kelios savaitės prieš mirtį. Dr. J. Valukas, kaip paprastai, medžioklės sezonui atėjus, išvyko į Adirandoks kalnus, kur jis nuo senų laikų turėjo savo namą. Ten jis staiga susirgo ir pora savaičių išgulėjo vienas, šaltame kambaryje, be pagalbos, kol pagaliau namiškiškai, negaudami jokios žinios, pradėjo rūpintis. Ligonis buvo rastas taip nusilpęs, kad pradžioje jo net nebuvo galima vežti į namus. Parvežtas, šiek tiek atsigavo, bet jau buvo aišku, kad jo sveikata eina menkyn. Pereito pirmadienio rytą dr. J. Valuko gyvybė užgeso.

Dr. J. Valuko asmenyje, mūsų visuomenė neteko tipiško senosios kartos inteligento - tvirto savo nusistatyme, bet ir toleratingo kitų žmonių įsitikinams. Nenuostabu, kad velionis, būdamas aiškaus ateistinio nusistatymo, turėjo nemažai draugų net dvasiškių tarpe.

Tegul jo pelenams bus lengvas Amerikos dangus. Jt.

SALOMEJA VALIUKIENĖ, mezzo sopranas

Valentinos Kojalienės koncertas, kurį ruošia Columbia Artists Management, įvyksta šį sekmadienį, 5:30 val. po pietų, Town Hall, 113 W. 43rd St., New Yorke. Programoje: Banaičio, Kačanausko, Strauss, Wolf, Gluck, Handel ir kitų kompozitorių kūriniai.

Utilija Stanaitienė grįžo iš Los Angeles, Cal., kur ji aplankė savo dukterį Liliją ir žentą Rimvydą Kaminskus. Stanaičiai, kaip ir jų duktė su vyru, yra Vienybės skaitytojai.

Antinio Jubiliejaus Karalietės kontesto paskelbimą ir pereitais metais labiausiai pasireiškusių asmenybių išryškiniama. Jeigu Vienybės koncertuose kasmet būna daug jaunimo, tai į šį koncertą jiems ypač yra svarbu atsilankyti. Vienybės koncertai yra visų lietuvių - dainos ir muzikos mėgėjų koncertai.

Koncerto programa turės pradedti 4 val. po pietų, kad tuo būdu būtų pakankamai laiko šokiams, kuriems gros puikus Juozo Thomo orkestras.

VIENYBĖ, 1960 m. sausio 22 d.